

Szpiedzy w konsulacie? - Str. 3

ECHO TYGODNIA

Niezależny
magazyn
dla każdego

Nr 178 Toronto 13 - 19 marca 1986

Cena \$ 1.00

Z OSTATNIEJ CHWILI

DŁUG

Paryż, poniedziałek, 10 III Władze PRL uzyskały dziesięcioletni termin na spłacenie ponad miliarda dolarów długu u rządów zachodnich

Z Paryża nadeszły doniesienia na temat szczegółów zawartego w ubiegłym tygodniu porozumienia na temat prolongaty części zadłużenia PRL u rządów zachodnich Peerelowi przyznano dziesięcioletni termin na zapłacenie około 1,600 milionów dolarów W ten sposób PRL uzyskała pięcioletni okres ulgi

Według nieoficjalnych doniesień, władze PRL dążą obecnie do zawarcia podobnego porozumienia, w sprawie prolongaty długów, z bankami handlowymi W grę wchodzi suma 800 milionów dolarów, która należy się tym bankom z tytułu spłat w roku bieżącym Ogólna suma zadłużenia PRL u rządów zachodnich i w bankach na Zachodzie oceniana jest na około 30 miliardów dolarów Dokładna wysokość zadłużenia jest trudna do ustalenia, z powodu zmiennego kursu dolara

PORZĄDNI MILICJANCI

Warszawa, 5 III Sąd Najwyższy wydał, w rozprawie rewizyjnej, wyroki na dwóch milicjantów z Trojmiasta, porucznika Adama Chadysza i Piotra Sliwskiego, oskarżonych o współpracę z Solidarnością

Skazani zostali na kary czterech i sześciu lat więzienia

Milicjantów aresztowano w październiku 1984, pod zarzutem współpracy z nielegalną organizacją oraz ujawniania tajemnic służbowych

PROCES KPN

Warszawa, 7 III Trwa proces pięciu działaczy KPN, z Leszkiem Moczulskim na czele, oskarżonych o kierowanie i udział w nielegalnej organizacji, której celem jest wywołanie niepokoju publicznego lub rozruchów, szkalowanie systemu PRL i kolportowanie nielegalnych wydawnictw

Proces rozpoczął się dopiero po upływie roku od aresztowania oskarżonych Jeden z nich, 21-letni Adam Słomka, zaraził się w tym czasie gruźlicą, w więzieniu na Rakowieckiej

Na salę rozpraw oskarżonych wprowadza się skutych Nie są oskarżeni o gwałtowne czyny, lecz o niewłaściwe poglądy

Innemu oskarżonemu, 55-letniemu Andrzejowi Szomanskiemu, sędzia nie zezwolił na składanie wyjaśnień na siedząco, mimo że ma on schorzenie kręgosłupa i porusza się o kulach

Rozprawa jest zamknięta dla publiczności i prasy zagranicznej

W trzecim dniu procesu, 5 bm, wyjaśnienia składał Leszek Moczulski Przywódca KPN oświadczył, że nie przyznaje się do stawianych mu zarzutów

Powiedział „Nasze cele chcieliśmy osiągnąć pokojowymi i legalnymi metodami”

„W moim przekonaniu, system panujący w Polsce powinien zostać zmieniony i głosiłem tę opinię od 25 lat Konstytucja PRL nie zakazuje przecież głoszenia poglądów”

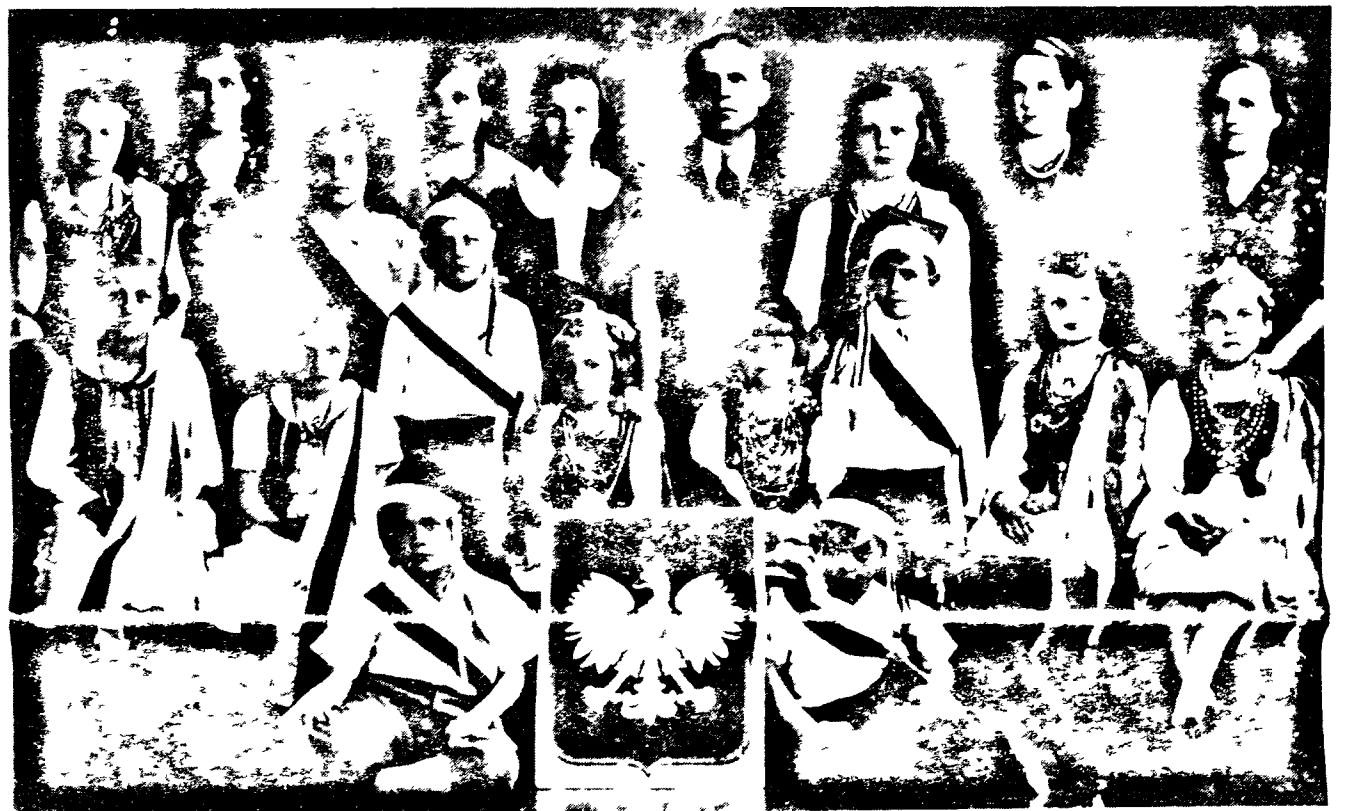
Moczulski zwrócił też uwagę, że w poprzednim procesie działaczy Konfederacji, który odbył się w 1982, sąd wojskowy nie dowiódł, że działalność KPN jest nielegalna Wrócić więc do tego zarzutu ponownie, jest nonsensem W procesie tym Moczulskiego skazano na 7 lat więzienia, z oskarżenia o próbę obalenia siłą ustroju PRL Wypuszczono go na mocy amnestii w 1984

Następnego dnia nadal składał wyjaśnienia Moczulski

Wykazał m in., że KPN odrzucała używanie przemocy Obroncy oskarżonych złożyli protest przeciw rewidowaniu ich przed wejściem do sądu Jeden z adwokatów nie został wpuszczony na rozprawę, bo odmówił przeszkania swej teczki

Przypuszcza się, że proces potrwa około dwóch tygodni

Dalsze szczegóły str. 4

EMIGRANCY

Dzieci polskie w Toronto, rok 1938

Emigracja jest dla przeciętnego Polaka pojęciem jednoznacznym Jeśli jakaś osoba zrywa formalne i faktyczne więzi z krajem i udaje się w obce strony, wówczas mowi się o niej, że emigruje

Temu jednoznaczniemu określeniu towarzyszą jednak nierozdzielnie polskie emocje i wartościowania, wynikające z tradycji historycznej, etosu społecznego, sytuacji politycznej i gospodarczej Emocje i wartościowania spięte są próbą odpowiedzi na pytanie, kim jest emigrant

Są więc emigranci polityczni, których określa się często słowem *uchodźcy*, są ludzie wybierający inny kraj, by znaleźć więcej materialnego szczęścia - emigracja ekonomiczna Są też tacy, którzy opuszczają Polskę z przyczyn rodzinnych

Emigrantom politycznym zazwyczaj się współczuje Emigracja ekonomiczna to przedmiot, często, zazdrości, ale także, co wcale nie jest takie rzadkie, potępienia Bowiem, w odczuciu wielu ludzi, wiąże się ona z poniżającymi próbami zarobkowania Wyjazdy do rodziny, choćby na stałe, to rzecz sama przez się zrozumiała, traktowana normalnie Nie opieram tych opinii na szczegółowych ankietach socjologicznych, a jedynie na spostrzeżeniach własnych i wnioskach, wpływających z rzadkich publikacji na ten temat Chociaż, czy takich rzadkich?

Jeśli przesledzimy łamy sprzedawanej w kioskach Ruchu prasy, to zauważymy, że temat emigracji, zwłaszcza w ostatnich, posierpniowych latach, pojawia się na nich dość regularnie Spostrzec przy tym można, że piono czy też piora, którymi te artykuły są pisane, autorzy nurczą w tym samym chyba kałamarzu Jednolitość tonacji, jaka daje o sobie znać przy podejmowaniu tematu emigracji politycznej i emigracji zarobkowej, prowokuje do snucia refleksji

Emigracja polityczna jest z góry potępiona, a jej dobroć, zdaniem propagandy, niewiele wart, skoro zasadza się na krytyce a w konsekwencji na negacji najlepszego z ustrojów Nawet, jeżeli emigranci podejmują obiektywne próby analizowania peerelowskiej rzeczywistości bez unikania pozytywnych aspektów powojennego

czterdziestolecia Poza tym, emigracja polityczna, zdaniem propagandystów, to najczęściej spiskujące kręgi politycznych graczy, utrzymujących się z dotacji służb specjalnych państw imperialistycznych

Emigrację zarobkową traktuje się z odrobiną, czasem wcale pokazną, pogardą, stosując podwójne kryteria etycznej wartości pracy W kraju można być babcią kłozetową, na Zachodzie to dla rodaka hanba W peerelu absolwent winien pracować za 10 tys. zł miesięcznie, na Zachodzie tenże człowiek poniża się, pracując w godzinach nocnych przy zmywaniu naczyń, co przynosi mu dzienny zysk w wysokości - po przeliczeniu czarnorynkowym - 6 tys. zł Jedną więc pracę jest jakby lepszą, inna jakby gorsza Lepsza jest ta, która służy socjalistycznej ojczyźnie

Z wszystkich tych tekstów można łatwo wyciągnąć wniosek, że emigracja jest dla ustroju wyrzutem sumienia, jego grzechem Zle się dzieje tam, skąd wyjeżdżają

Dokonczenie str. 5

TORTURY W ZSRR

Sowiety znajdują się wśród państw oskarżonych o stosowanie tortur

Oskarżenie to zawarto w nowym raporcie opracowanym na polecenie Komisji Praw Człowieka ONZ przez holenderskiego profesora prawa Petera Colmansa W raporcie nie ujawnia on wprawdzie szczegółów na ten temat lecz stwierdza że między innymi rodzina jednego z sowieckich więźniów poinformowała go iż więzien ten wyraża obawy o swoje życie z powodu okrutnego traktowania go przez władze więzienne

Colmans, który był w przeszłości holenderskim wiceministrem spraw zagranicznych oświadcza że wszystkie zawarte w raporcie zarzuty sprawdził dokładnie

Stosowanie tortur zarzuca też władzom Chile Republiki Południowej Afryki i Ugandy

W ubiegłym tygodniu Brytyjskie Towarzystwo Lekarskie ogłosiło osobny raport oskarżający lekarzy w szeregu krajów o bezpośredni lub pośredni udział w torturach

Raport wymienia ZSRR Rumunię Chile, Turcję, Republikę Południowej Afryki, Syrię i Tanzanię

SWIAT

● **Rekordowe bezrobocie w W Brytanii** W Wielkiej Brytanii nastąpił gwałtowny wzrost bezrobocia do rekordowego poziomu 14,4%. Po zakończeniu prac sezonowych ocenia się, że w okresie od grudnia do stycznia dalszych 20 tysięcy dorosłych straciło pracę, podnosząc liczbę bezrobotnych w tej grupie do 3 204 900 osób. Uwzględniając uczniów, którzy ukończyli szkoły, cyfra bezrobotnych przekroczyła 3 miliony 400 tysięcy osób. Liczba bezrobotnych jest więc wyższa niż w czasie depresji ekonomicznej lat 30-tych.

● **15 lat "Index On Censorship"** Miesięcznik "Index on Censorship" wydawany w Londynie ma niewielki nakład 3500 egzemplarzy, ale nieustępliwą walką z cenzurą we wszystkich krajach na świecie, zdobył sobie szerokie uznanie. Założycielami czasopisma w 1971 r. byli poeta Stephen Spender, ówczesny redaktor "The Observer" David Astor i filozof Stuart Hampshire. Myśl wydawania czasopisma podsunął Paweł Litwinow, który w liście przemyconym do "Times'a" w Londynie w 1968 roku apelował do zachodnich intelektualistów o pomoc dla przesładowanych pisarzy w Rosji sowieckiej. Na apel odpowiedziało kilkanaście osób, wśród których byli I Stone, I Stravinsky, I Murdoch i H Moore. Wystali oni do Litwinowa krotki telegram "Chcemy pomoc. Co mamy zrobić?" Litwinow nie otrzymał telegramu, ale dowiedział się o nim z audycji radiowej BBC. Na pisał do Spendera, radząc utwo-

zenie w Londynie komitetu z zadaniem wydawania prac odrzuconych przez cenzurę w krajach zamieszkałych autorów. Doprowadziło to do powstania Międzynarodowej Organizacji Pisarzy i Uczonych. Pierwszy jej dyrektor, dziennikarz angielsko-rosyjski M. Scammell doszedł do wniosku, że jednym z zadań organizacji powinno być wydawanie czasopisma informującego wolny świat o cenzurze "Index". Wychodził początkowo co kwartał. W 1977 roku zaczął wychodzić co dwa miesiące, obecnie wychodzi co miesiąc. Redaktorem jest uchodźca z Czechosłowacji, G. Theimer. Miesięcznik boryka się z trudnościami. Przez dłuższy czas fundusz wydawniczy zasilił założyciele oraz londyński "Times", BBC, "The Observer" i "The Guardian". Ostatnio sytuacja wydawnicza zaczęła się poprawiać. Zawarto umowy z kilkoma czasopismami w Norwegii, Danii, Holandii i Włoszech, które zobowiązały się płacić za przedruki informacji z "Indexu". Od dłuższego czasu wydawnictwo ma umowy na przedruki z wieloma czasopismami w W Brytanii i USA. W ostatnim czasie z pomocą pospieszyła Fundacja Forda, która zaproponowała zapłacenie prenumeraty "Indexu" tysiącami osobom i instytucjom w krajach III Świata.

● **USA i ZSRR przeprowadziły w Szwajcarii pierwszą turę rozmów w sprawie kontroli broni chemicznych** Rozmowy zostały przeprowadzone zgodnie z porozumieniem zawartym pomiędzy prezydentem Reaganem i przywódcą ZSRR M. Gorbaczowem podczas ich listopadowego spotkania na szczycie.

● **Kto wygrywa wojnę iracko-**

iracką? Pomimo jednoznacznej go zapewnienia przez obydwie strony, że wygrywają, po 5 i pół latach ciężkich i krwawych walk eksperci stosunkowo jednomyślnie przychylają się do opinii, że wojnę wygrywa, wolno, ale w sposób nieunikniony, Iran. Pomimo przewagi w uzbrojeniu i druzgocącej przewagi w powietrzu i milionowa armia iracka traci od roku 1982 metr za metrem irackiego terytorium nie potrafiąc nawet w przybliżeniu walcząc tak fanatycznie jak robią to żołnierze iranscy. Na dłuższą metę Iran posiadający około 3 razy więcej ludności niż Irak wydaje się być pewien zwycięstwa, gdyż o wiele łatwiej będzie mu uzupełnić w decydujących momentach walki straty osobowe poniesione na froncie. Wojnę rozpoczął Irak od ataku i zajęcia niewielkich części terytorium irackiego, ale od roku 1982 do chwili obecnej utracił on łącznie około 4 tysiące km² własnego terytorium i rzecz jasna obecnie wojna iracko-iracka toczy się całkowicie na terytorium Iraku. Az do lutego br Irak utrzymywał, że dotychczasowe straty terytorialne są całkowicie nieistotne ze strategicznego punktu widzenia. Ale w lutym Irak przeprowadził skuteczną i niespodziewaną ofensywę na miasto naftowe Faw, odbił je i jak do tej pory utrzymał, co daje mu praktycznie kontrolę nad Zatoką Perską i jednocześnie pozbawia Irak jego głównego dostępu do tej zatoki. W czasie irackiej ofensywy na Faw zginęło bądź zostało rannych około 10 tysięcy żołnierzy irackich i według źródeł dobrze poinformowanych rząd iracki wydał rozkaz rozstrzelania kilku wyższych dowódców irackich, których uczynił winnymi porażki.

● **Policja szwedzka przedstawiła podobiznę osobnika podejrzanego o zamordowanie O Palme** Policja szwedzka stwierdziła, że bada kilkanaście tysięcy śladów związanych z morderstwem na premierze Szwecji Palme, ale że nie jest w stanie oszacować jakie są szanse na wykrycie i ujęcie mordercy. Jednym z najważniejszych śladów jest podobizna osobnika podejrzanego o zamordowanie Palme wykonana przez szwedzką portrecistkę, która znajdowała się w pobliżu sceny morderstwa i widziała osobnika, którego policja podejrzewa o to, że może być mordercą.

● **Rząd południowoafrykański zniósł stan wyjątkowy wprowadzony w niektórych częściach RPA przed 7 miesiącami i uwolnił ponad 300 zatrzymanych na podstawie przepisów o stanie wyjątkowym** Większość uwolnionych zapowiedziało kontynuowanie walki z apartheidem. Obserwatorzy sceny politycznej w RPA są zdania, że zniesienie stanu wyjątkowego nie poprawi sytuacji w kraju i że walki i zamieszki będą trwały nadal. W ciągu ostatnich dwóch lat zginęło w RPA, w wyniku tych walk, co najmniej 1150 osób.

● **Lawina zasypała 31 żołnierzy norweskich podczas ćwiczeń NATO** W północnej Norwegii doszło do tragicznego wypadku podczas ćwiczeń NATO, w których wzięło udział 20 tysięcy żołnierzy z W Brytanii, Kanady, Włoch, Luksemburga, Norwegii, Zachodnich Niemiec i USA. Lawina zasypała 31 żołnierzy norweskich. Pomimo natychmiast-

wej akcji ratunkowej 16 żołnierzy poniosło śmierć.

● **Kurt Waldheim faszystą?** Kurt Waldheim, będący w latach 1972-82 sekretarzem generalnym ONZ, oświadczył w wywiadzie telewizyjnym dla telewizji austriackiej, że opublikowane w "The New York Times" i w austriackim niezależnym magazynie "Profil" oskarżenie, że w czasie II wojny światowej był nazistą i że fakt ten skrzętnie ukrywał się czystym oszczerstwem. Waldheim dodał, że nie był członkiem "Brunatnych Koszul" - hitlerowskiej milicji - ani także, członkiem "Nazistowskiego Związku Studentów". Waldheim zaprzeczył ponadto, że był w jakikolwiek sposób odpowiedzialny za masowe deportacje Żydów z Grecji i za walki prowadzone przez wojska hitlerowskie z partyzantami jugosłowiańskimi. "The New York Times" podał, że Waldheim należał do dowództwa kierującego deportacją Żydów z Grecji do obozów koncentracyjnych i walką oddziałów hitlerowskich z jugosłowiańskimi partyzantami. Obydwie gazety przedstawiły także dokumenty sugerujące, że Waldheim stał się członkiem "Brunatnych Koszul" 11 listopada 1938 roku, a członkiem "Nazistowskiego Związku Studentów" 1 kwietnia tego samego roku. W wystąpieniu telewizyjnym Waldheim przedstawił dokument napisany przez hitlerowskiego funkcjonariusza w roku 1940, w którym stwierdza on, że Waldheim i jego rodzina są nieprzyjacielem nastawieni do nazistów. Waldheim stwierdził, że to iż jego książeczka wojskowa podaje iż był on członkiem "Brunatnych Koszul" i "Nazistowskiego Związku Studentów" jest urzędniczą omyłką. Waldheim potwierdził, że w czasie II wojny światowej znajdował się pod dowództwem generała A. Lohra, Austriaka, skazanego na karę śmierci w roku 1947 za przestępstwa wojenne, ale podkreślił, że z powodu rany wojennej w roku 1941 służył wyłącznie jako tłumacz i oficer zaopatrzeniowy. Według "The New York Times" Waldheim utrzymywał, że nic nie wiedział, podczas jego służby w armii hitlerowskiej, o deportacji Żydów greckich z Salonik. Wiele jednak gazet austriackich oraz przedstawicieli światowych organizacji żydowskich uznało to za rzecz trudną do uwierzenia. Światowy Kongres Żydów zauważył, że ponad 40 lat praktycznej ciszy wokół hitlerowskiej przeszłości Waldheima rodzi pytanie czy nie był on wystawiony na szantaz podczas dekady stania na czele ONZ.

● **Aquino zwolniła komunistów** Po krótkim okresie zmagania z radykałami w armii, prezydent Filipin Corazon Aquino postawiła na swoim i wypuściła na wolność pomiędzy 517 zatrzymanymi przez reżim Marcosa więźniami politycznymi, czterech członków działaczy komunistycznych. Jose Marię Sisona, pierwszego sekretarza zakazanej komunistycznej partii filipińskiej, Bernabe Buscayno, dowódcę Nowej Armii Ludowej - zbrojnego ramienia tej partii, oraz Rubena Alegre i Aleksandra Berondo - dowódców partyzantki miejskiej Nowej Armii Ludowej. Sison i Buscayno siedzieli w więzieniu od 10 lat, Alegre i Berondo zostali zaarrestowani w ostatnich dwóch

latach. W odpowiedzi Nowa Armia Ludowa zaatakowała samochód wojskowy w pobliżu Guinobatan zabijając 17 żołnierzy rządowych. Naród filipiński i osrodki polityczne w kraju zrozumiały atak - powiedział książę R. Realuyo z pgrafii w Guinobatan - "stało się jasne, że jądro partyzanckie nie ma zamiaru złożyć broni. Pokazało ono, że walka będzie kontynuowana".

● **Kabina wahadłowca "Challenger" wraz z zabitymi astronautami znaleziona na dnie Atlantyku** Statek sondujący dno Oceanu Atlantyckiego w poszukiwaniu pozostałości po wahadłowcu "Challenger" wykrył na głębokości 30 m i w odległości około 40 km na północny-wschód od Przylądka Canaveral kabine wahadłowca wraz z jego załogą. Nurkowie potwierdzili odkrycie. Według specjalistów wydobyć kabiny zabierze w zależności od pogody i falowania kilka dni. NASA oświadczyła, że zgodnie z życzeniem rodzin zabitych astronautów wstrzymuje się od wszelkich komentarzy aż do czasu całkowitego zakończenia operacji wydobywania kabiny i identyfikacji znajdujących się w niej osób. Wydobyć kabiny może oznaczać dostęp do pokładowego komputera, którego dane mogą rzucić wiele nowego światła na przyczynę katastrofy. Od samego początku katastrofy niektórzy eksperci utrzymywali, że specjalnie wzmocniona kabina wahadłowca mogła wyjść cało bądź częściowo cało z wybuchu. Zródła dobrze poinformowane utrzymują, że kabina znajduje się w stosunkowo dobrym stanie. Jednakże fakt, że wcześniej wyłowiono pewne rzeczy i części należące do kabiny świadczy o tym, że w którymś miejscu bądź miejscach jest ona rozerwana. Jak wiadomo jednostki poszukiwawcze znalazły na powierzchni oceanu hełmy astronautów i niektóre rzeczy z szafki należącej do Christy McAuliff. W związku z tym, że kabina została częściowo rozerwana eksperci uważają, że ciała astronautów znajdują się w rozkładzie i zostały one zaatakowane przez ryby i inne stworzenia morskie typowe dla głębokości, na której leży kabina. Uwaga się, że oględziny zwłok i ewentualna ich sekcja udzieli odpowiedzi na pytanie, w którym momencie i jak zginęli astronauty. Zakłada się, że zginęli oni już w chwili wybuchu, a co najmniej stracili wówczas świadomość. Gdyby nie zginęli od samego wybuchu mogła ich zabić gwałtowna powybuchowa utrata ciśnienia w kabine, ale mogli też być uratowani przez skafandry, które mogły dalej działać wytrzymując i wybuch i następnie dekompresję. Gdyby którykolwiek z astronautów przeżył wybuch, a potem dekompresję specjalisci uważają, że czekała go pewna śmierć w momencie zderzenia kabiny z powierzchnią oceanu. Zaden człowiek nie jest w stanie przetrwać zderzenia z wodą znajdując się w pomieszczeniu uderzającym w nią z szybkością kilkuset km/h. W międzyczasie kilku czołowych amerykańskich astronautów oświadczyło podkreślając, że wyrażają opinię wszystkich astronautów amerykańskich, że nie wejdą na pokład żadnego z wahadłowców dopóki nie zostaną rozwiązane wszystkie sprawy związane z bezpieczeństwem ich lotów.

ECHO TYGODNIA

Wydają i redagują
JACEK ADOLF i GRAZYNA FARMUS
 Adres do wysyłki korespondencji ogłoszeń płatności rachunków
 zamówień prenumerat
 862 Tandridge Crescent, REXDALE, ONT M9W 2P2
 TEL 743 - 5706 w godz 10 - 3 po poł
 BIURO TORONTONSKIE
 174 Maria St., Toronto, Ont M6P 1W4
 TEL 766 - 3774
 ADVERTISEMENTS
 ● Display ads \$ 7 column inch ● Full page \$ 700 half page \$ 400
 ● Classified ads \$ 4 (up to 25 words) 5+ each additional word
 ● Box \$ 1.50 each issue
 Redakcja zastrzega sobie prawo do zmian i skrotow w nadesłanych listach i manuskryptach
 Prenumerata półroczna \$ 25 roczna \$ 50

Kurtyna

Czterdzieci lat temu Winston Churchill wprowadził do języka polityki nowy termin **zelazna kurtyna**. Zelazna kurtyna, odcinająca imperium Stalina od wolnego świata.

Od tego czasu sporo się zmieniło, w szczególności zamkniętej, nieprzenikalnej kurtynie pojawiły się dziury, a nawet, od czasu do czasu, z lekka się ją unosi (by potem znowu opuszczyć). Ale kurtyna nadal oddziela Polaków od świata.

Dla nas, emigrantów, jest to jedna z zasadniczych spraw. Odmowa prawa do odwiedzenia kraju, z którego się wyemigrowało, jest obrzydliwą formą represji, jest także naruszeniem uznanych powszechnie praw człowieka. Tak samo, jak odmowa wydania paszportu naszym krewnym i znajomym, których zapraszamy do odwiedzenia nas na Zachodzie, lub których chcemy sponsorować jako imigrantów.

Najwyższy czas, żeby w tej sprawie przedstawiciele polskiej społeczności emigracyjnej (Kongresy Polonii Amerykańskiej i Kanadyjskiej, Polonia Wolnego Świata) opracowały wyczerpujący dokument i na jego podstawie zaczęły prowadzić stałą, energiczną kampanię

Jacek Adolf

Konsulatowa infiltracja

W opinii Canadian Security Intelligence Service, głównymi zadaniami placówek konsularnych i handlowych w Toronto jest infiltracja tutejszych środowisk etnicznych

Gerry Cummings, rzecznik prasowy CSIS twierdzi, że aż 60 procent pracowników placówek dyplomatycznych, zwłaszcza sowieckiego bloku, to agenci wywia-

du Podobną zresztą działalnością zajmują się konsulaty krajów niekomunistycznych jak Indii, Izraela, Korei Północnej czy Filipin

Agenci wywiadu, twierdzi Cummings zbierają informacje i starają się wpływać na opinię publiczną środowisk emigracyjnych

Według tekstu Petera Moona i Geoffreya Yorka, opublikowanego w The Globe and Mail 22 lutego 1986

Toronto jest również atrakcją dla szpiegów z innego całkiem powodu - "złote kopytko" - jak mówią na trójkąt miast Toronto-Oshawa-Hamilton, jest znakomitą miejscem na gromadzenie informacji technologicznych, naukowych czy z dziedziny funkcjonowania biznesu

Morderstwo popełnione na redaktorze rumunskiego miesięcznika, skłania do zastanowienia się nad rolą, jaką obce rządy odgrywają w wielkich torontonskich społecznościach etnicznych Corneliusa Dragana-Dimę zastrzelono w jego mieszkaniu w Etobicoke 16 lutego Ktoś strzelał też do jego żony, raniąc ją ciężko Policja szuka mordercy - Rumuna, zgodnie z podejrzeniami, że Dragan był szpiegiem, który pracował w społeczności rumunskich emigrantów dla rumunskiego rządu

Rumuni nie mają wprawdzie konsulatu czy placówki handlowej w Toronto, ale 47 innych krajów je ma Liczba ta wzrosła ostatnio W 1975 roku było w Toronto tylko 28 konsulatów

W ubiegłym roku, oskarżono o szpiegostwo pracownika bułgarskiej placówki handlowej przy Bułgarskim Konsulacie Generalnym w Toronto Ministerstwo Spraw Zagranicznych Kanady wydało decyzję, persona non grata i nie pozwoliło mu na powrót do Kanady Według CSIS ow Bułgar zbierał informacje, których zbierać nie powinien

Policja jugosłowiańska rutynowo już przesłuchuje Chorwatów, po ich powrocie z wizyty w Kanadzie Szczególnie interesują ją informacje dotyczące działaczy patriotycznych organizacji Według przesłuchiwanego, policja dysponuje szczegółową wiedzą o przywódcach organizacji, działających w 36-tysięcznej społeczności chorwackiej w Toronto W jednym przypadku jugosłowiańska tajna policja znalazła szczegóły z podróży grupy Chorwatów z Toronto do Kitchener Wiedzieli gdzieś się zatrzymali, cosmy jedli i pili" - powiedział pozniej kierowca Stepan Smintic

Ow Smintic, 48-letni me-

chanik, mieszkaniec Toronto, od poźnych lat pięćdziesiątych wyjechał do Jugosławii na wakacje w 1974 roku Tam oskarżyli go o działalność antypaństwową, przetrzymywali, po czym zwolnili

Ministerstwo Spraw Zagranicznych Kanady w 1979 roku zażądało usunięcia z kraju wicekonsula jugosłowiańskiego W uzasadnieniu stwierdziło, że konsul nadużywał swej pozycji w Kanadzie i wywierał presję na Kanadyjczyków pochodzenia jugosłowiańskiego, by zdobyć od nich informacje i wywierac wpływ na społeczność jugosłowiańską w Kanadzie

Wspomniany na początku Cummings, rzecznik wywiadu kanadyjskiego twierdzi, że obcokrajowcy na statucie dyplomatycznym chętnie włączają się w życie społeczności etnicznych I obserwują Ich obserwacje są potem podstawą do represjonowania rodzin w kraju Różne mogą być formy zastraszania Czasem krewni nie mogą otrzymać przesyłki z lekarstwami czy pieniędzmi Ulubioną jednak metodą jest szantaz wizowy czy paszportowy Wstrzymuje się je tak długo, aż petent nie podzieli się z wywiadem informacjami na temat osób, które działają na "szkodę" rządów danej placówki

Cummings nie wymienił, które to konsulaty są szczególnie aktywne w szpiegowskiej działalności, ale wspomniął, że kraje bloku sowieckiego stanowią problem

W Toronto prócz Bułgarii Węgier i Polski ma swój konsulat Kuba

Chiny Ludowe wydały ponad 2 miliony dolarów w ubiegłym roku na zakup budynku Ontario Medical Association przy St George Street, by ulokować tam 12-osobowy personel konsulatu Rząd w Tajwanie, wprawdzie nie ma oficjalnych więzi dyplomatycznych z Kanadą, mimo to w Toronto posiada sporą misję handlową Obie placówki komunistyczna i tajwaska prowadzą szeroko zakrojoną działalność w chińskiej grupie etnicznej Rząd federalny próbuje deportować szefa tajwaskiej izby handlowej, który usiłował przekupić posłów i Senatorów ofertami bezpłatnych wycieczek, w zamian za pomoc w rozszerzeniu operacji handlowych pomiędzy Kanadą a Tajwanem

Z kolei ChRL kusí promientów z chińskiego środowiska, w tym biznesmenów i prawników atrakcyjnymi wycieczkami do Chin W 1984 roku zaproszono wiele osób Płaciły z własnej kieszeni przejazd, ale sporą część wydatków na miejscu pokrył im rząd chiński

Najwięcej wydają na akcje szpiegowskie kraje, które obawiają się, iż za granicą rośnie ruch rebeliancki czy separatystyczny Przykładowo Indie obserwują emigrantów Sikhów, Jugosławia śledzi Chorwatów, a Polska obawia się międzynarodowego poparcia dla ruchu związkowego "Solidarnosc"

Z drugiej strony, kraje takie jak Chiny Ludowe, nie muszą się obawiać jakiegokolwiek międzynarodowej rewolty Dlatego starają się tylko zdobyć sympatię liderów opinii publicznej Źródła twierdzą, że konsulat indyjski infiltruje kanadyjskich Sikhów, próbując destabilizować ich organizacyjną strukturę poprzez sianie nieprawdziwych informacji, poprzez płatnych informatorów i prowadzenie akcji, które mogłyby zdyskredytować separatystyczny ruch Sikhów w Indiach w oczach opinii publicznej

Oprócz placówek dyplomatycznych, CSIS prowadzi obserwacje pracowników firm obsługiwanych w Kanadzie przez kraje sowieckiego bloku W tym

Belarus Equipment of Canada Ltd, która sprzedaje i prowadzi obsługę sowieckich maszyn rolniczych,

Stan - Canada Inc, która sprzedaje i obsługuje obrabiarki w Kanadzie i w USA,

Omnitrade Ltd, handlującą czeskimi produktami przemysłowymi,

Pekao Trading Company (Canada) Ltd, sprzedawca różnych usług i towarów i

Dalimpex Ltd - sprzedawca artykułów konsumpcyjnych i przemysłowych

Kampanie te zarabiają miliony dolarów, zatrudniając pracowników krajowych i kanadyjskich

Dokonczenie na str 10

KOMANDOSI Z POLICJI

Doczekaliśmy się wreszcie decyzji o stworzeniu antyterrorystycznej formacji RCMP

Ma to być ostateczny argument w momencie, gdy zawiodą negocjacje z terrorystami A Kanada nie ma powodu by się terroryzmu nie obawiać Skoro akty terrorystyczne pojawiają się w najbardziej dotąd spokojnych krajach świata Stworzenie specjalnie wyszkolonych grup kosztować będzie 48 milionów dolarów w pierwszym roku ich istnienia i 30 milionów w kolejnych Część tych kosztów pochłonie kampanie ubezpieczeniowe, które domagają się wysokich składek za osoby uprawiające tak niebezpieczny zawód, jak likwidacja terrorys-

tów Zdaniem jednego z krytyków projektu, liberała Roberta Kaplana, lepiej by się stało gdyby antyterrorystyczny commando znalazło się, na wzór brytyjski, pod auspicjami wojska, a nie RCMP Policjanci nie są przygotowani technicznie i psychologicznie do zabijania Mimo to już w przyszłym miesiącu rozpocznie się w policji rekrutacja do 2 jednostek komandosów złożonych z 24 policjantów Oddział na zasadzie dyżurów rotacyjnych stacjonować będzie w stanie pogotowia w Ottawie, skąd może być transportowany wojskowymi samolotami do różnych miejsc w Kanadzie

Oddział będzie w kontakcie z jednostkami tego typu w innych krajach, w tym ze słynnym brytyjskim SAS

Trzy równania

O czym marzy Dreptak w kraju, gdzie praca jest dla non sensowną torturą Kobieta, której młodość zżarła praca na 4 zmiany i wiecznie zaniedbany dom? O przejściu na emeryturę Wiadomo, w Polsce emerytura daje wreszcie szansę, że jedynym obowiązkiem będzie stanie w kolejkach Ludzie boją się jej trochę z finansowych względów Będzie mniej Ale nie widac śladu nacisków by wiek emerytalny przesunąć w górę Przeciwnie nawet Solidarnosc domagała się przesunięcia w dół

W Kanadzie ustalenie wieku emerytalnego na granicy 65 lat ministerstwo sprawiedliwości uznało za niezgodne z Kartą Praw i Wolności Starsi panowie i panie którzy czują się potrzebni i pożyteczni w swej pracy nie będą już musieli dozwolnić tego w sądach Po prostu, z chwilą zdmuchnięcia 65 świeczki nie będą się obawiać, że otrzymają podziękowanie za swą pracę Na razie w agencjach rządowych Potem rząd chce wyrzucić odpowiedni nacisk na prowincje by zasada ta obowiązywała też w sektorze prywatnym

Czy to dobrze, czy źle? Z jednej strony, odpada jedna z form dyskryminacji - ze względu na wiek Z drugiej strony pracodawcy mogą się bronić przed zasiedzianymi pracownikami, których woleliby zastąpić bardziej sprawnym personelem Fatalistyczne 65 zastąpi wówczas może bardziej bolesne wytykanie indywidualnych słabości i błędów, powolności, sklerozy, ostrożności i zachowawczości Starszy pan usłyszy wówczas, że jest już do niczego i może się poczuć winny, gorszy i smutny w koncu Ocena ta może być prawdziwa lub nie, ale prawo nie osłodzi wówczas jego gorczy

Zapędy wyrownawcze konserwatywnego w koncu rządu wydają mi się w innej dziedzinie jeszcze bardziej nieprzemysłane

John Crosbie, minister sprawiedliwości zapowiedział, że nie będzie dyskryminacji w przyjmowaniu homoseksualistów do RCMP i wojska

Zastrzegam Nie jestem wrogiem homoseksualistów Kilku moich znajomych, z którymi łączyły mnie serdeczne stosunki miało owe inne upodobania Byli to ludzie o dużej wrażliwości emocjonalnej, interesujący i twórcy Ich zachowanie mogło być zabawne, in-

nosc zbyt groteskowa, ale cała ta barwność nie szkodziła naszej koleżeńskej komunikacji

Jestem natomiast zdecydowanie przeciwna by homoseksualisci wchodzili w struktury, w których występuje ścisła służbowa zależność osób jednej płci Środowisko wojskowe, policyjne czy więzienne sprzyja wymuszonemu podporządkowaniu i, mimo demokratycznych mechanizmów nadużywaniu władzy Akceptacja homoseksualistów, może stworzyć przyzwolenie dla zachowań homoseksualnych w warunkach, w których trudno odmówić Szansa szantazu wobec homoseksualistów w policji czy w wojsku ze strony agentów wywiadu też jest większa jako że zachowanie to nie jest szeroko społecznie akceptowane Od wieków wiadomo było, że homoseksualisci garnęli się do zawodów, w których mogli zetknąć się z atrakcyjnymi dlań osobami tej samej płci Czy należy ten fakt jednak formalizować?

Kolejny problem również kontrowersyjny

Wojsko broni się przed innym pomysłem resortu sprawiedliwości Kobiet w służbie czynnej armii kanadyjskiej Już w tej chwili szykuje się test sprawnościowo zawodowy w armii, który obliczony jest przeciw kobietom właśnie - test o nazwie GOSP Zdac mogą te dziewczyny, które utrzymują swe ciało i ducha w najwyższej, sportowej kondycji fizycznej i psychicznej Obawiam się, że obleje ten test sporo podtatualnych panów

Wszystko zależy od tego, gdzie chciałby widzieć kobiety nasi panowie od sprawiedliwości Oddziały kobiece mają już swoją tradycję i występują w wielu znakomych armiach świata Pomijając różne babskie kłopoty, nie widac przeszko, by kobiety obsługiwały zautomatyzowane śmiercionosne urządzenia Niech się natomiast psychologowie i wojsacy wypowiedzą co sądzą o dziewczynach w oddziale I jak to wpływało na funkcjonowanie żołnierzy i danej jednostki Historia pokazuje, że było wiele wspaniałych kobiet w armiach świata I są dziewczyny, które mają szczególne dyspozycje do wojowniczych zajęć, żeby nie wymieniac podpisanej

GRAFY

KPN

Warszawa, sobota, 8 III „Nigdy nie zламаłem ani nie miałem zamiaru złamać obowiązujących w Polsce praw Do osiągnięcia naszych celów dążymy pokojowymi i legalnymi metodami W swojej działalności opierałem się na prawach ludzkich i obywatelskich, zawartych w międzynarodowych porozumieniach, podpisanych również przez PRL”

Słowa te wypowiedział przywódca Konfederacji Polskiej Niepodległej Leszek Moczulski, przed Sądem Wojewódzkim w Warszawie, gdzie toczy się rozpoczęty 3 marca proces pięciu działaczy zakazanej przez władze KPN

Zagraniczni dziennikarze nie mają wstępu na salę sądowną Rodzinom oskarżonych pozwolono na przysłuchiwanie się przebiegowi procesu

Poniedziałek, 10 III Grzegorz Rossa, członek KPN, został siłą wyprowadzony z gmachu sądu

Oskarżony Krzysztof Krol oświadczył, że władza zabija społeczeństwo, wprowadzając totalitarne formy rządzenia Oskarżono go o obrażę sądu

Warszawa, poniedziałek, 10 III Rozpoczął się dziś drugi tydzień procesu działaczy zakazanych przez władze związku KPN - Konfederacji Polskiej Niepodległej

Pod koniec pierwszego tygodnia tego procesu, Leszek Moczulski, przywódca KPN, powiedział na sali sądowej „Obecny proces nie jest procesem KPNu, ale procesem, który ma wykazać wiarygodność PRL Ma on wykazać, że państwo to przestrzega postanowień konstytucji i międzynarodowych uchwał w sprawie poszanowania praw człowieka Jeśli polskie społeczeństwo nie jest zadowolone ze swoich władz, to zgodnie z postanowieniami konstytucji ma prawo władze te zmienić KPN chce działać legalnie i w ramach obowiązujących przepisów prawnych dążyć do zmiany obecnego systemu politycznego”

KSIEŻA SIĘ NIE ŁAMIĄ

Księża z Włoszczowej, Marek Łabuda i Andrzej Wilczyński, ukarami zostały sądową grzywną w wysokości 973 394 zł za to, że skazani w procesie w związku z walką o krzyże w Zespole Szkół Zawodowych nie chcą przyznać racji socjalistycznej praworządności i zapłacić poprzedniej kary Wiadomo było, że ta forma represji miała być przestrożą dla wszystkich, którzy zdaniem Jerzego Urbana i dokumentu przedjazdowego PZPR, szerzą „polityczny i obyczajowy klerikalizm”

Rzecznik diecezji kieleckiej, ks Stanisław Surma, oświadczył, że obaj księża nie mają zamiaru płacić jakiegokolwiek grzywny

BIELECKI

Paryż, 8 III Paryski dziennik *La Croix* zamieścił artykuł pod tytułem **Czesław Bielecki - największa z głodówek** Autor, Bernard Lecomte, znany publicysta katolicki, uwydatnia to, iż Bielecki zaczął głodówkę w więzieniu przy ul. Rakowieckiej w Warszawie w dniu 13 października 85

Od długich tygodni więźniarki lekarze odzywają go sztucznie, za pomocą sondy

Stan Bieleckiego budzi niepokój Mowi się, że spadł na wadze o 32 kg, cierpi na zaburzenia serca Lecomte podkreśla, że Czesław Bielecki, który obecnie ma 38 lat, jest bardzo wybitnym architektem Pracował także we Francji W Polsce działał w grupie, która ma bardzo własne, nowoczesne poglądy na to, jak winno się przedstawiać współczesne budownictwo mieszkaniowe

Lecomte pisze też o artykułach politycznych Bieleckiego oraz o jego działalności wydawniczej poza zasięgiem cenzury Zaznacza, że Bieleckiego aresztowano i z miejsca pobito, w dniu 13 kwietnia 85 Kładzie nacisk na fakt, że władze PRL zarzuciły Bieleckiemu iż był działaczem wywrotowym na służbie zagranicznej W krajach bloku wschodniego jest to zarzut bardzo typowy, dobrze znany

Następnie, stwierdza dziennikarz, zarzucono Bieleckiemu, iż przygotowywał próbę obalenia ustroju siłą

Głodówka Bieleckiego ma na celu uzyskanie statusu więźnia politycznego oraz jest wyrazem protestu przeciw więziennym rygorom Tego rodzaju głodówki protestacyjne, stwierdza Lecomte, od kilku miesięcy mnożą się w Polsce

26 stycznia br francuski PEN Club powziął decyzję mianowania Bieleckiego członkiem honorowym i stowarzyszonym W Paryżu działa bardzo aktywny komitet obrony Bieleckiego Należą do komitetu m in znani architekci różnych narodowości Komitet m in mobilizuje środowiska twórcze, artystyczne

Poza tym, mieszkający w Izraelu rodzice Bieleckiego, wystosowali w jego sprawie kilkanaście listów do czołowych osobistości, np do Ojca Świętego i do prezydenta Mitterranda, oraz do organizacji takich, jak Międzynarodowy Czerwony Krzyż i Amnestia Międzynarodowa

Paryż, 7 III Władze francuskie rozważają możliwość zwrócenia się do władz PRL w sprawie prowadzącego

głodówkę więźnia - Czesława Bieleckiego Rozważa się taką możliwość w związku z listem matki Bieleckiego do prezydenta Francji Prosi ona prezydenta, by interweniował w sprawie jej syna

Jak podaje agencja prasowa Reutersa, ambasada australijska w Polsce zwróciła się do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Warszawie o to, aby władze PRL potraktowały sprawę Bieleckiego na zasadach humanitarnych Ambasada odmówiła wyjaśnienia, jaką na to otrzymała odpowiedź

METODY SB

Marek Jałosinski z Katowic, zony, ojciec dziecka, od pół roku trzymany jest w więzieniu

Ponieważ SB nie mogła go nakłonić do zeznań, zastosowała wobec aresztowanego nieludzka formę nacisku Doprowadziła do wypadku samochodowego zony Jałosinskiego i następnie, aby go złamać psychicznie, pokazywała więzionemu fotografie tego wypadku, twierdząc, że zona w wypadku tym zginęła

Ostatnio, prowadzący sprawę Jałosinskiego prokurator wojewódzki w Katowicach Edmund Nakonieczny, z uporem odmawia zanie aresztowanego zobaczenia się z mężem

DYPLOMATY USA O POLSCE

Na posiedzeniu Komisji Praw Człowieka ONZ głos zabrał asystent sekretarza stanu USA Richard Shifter Potępił łamanie praw ludzkich w Polsce i w ZSRR, przesładowania ludności tureckiej i Bułgarii Mówił o braku wolności słowa w ZSRR, kontrolowaniu przez władze środków masowego przekazu, sterowaniu związkami zawodowymi, ograniczaniu emigracji, przesładowaniach na tle religijnym

Nadzieje na poprawę w zakresie przestrzegania praw człowieka, powstałe na Zachodzie po objęciu władzy przez Gorbaczowa, nie spełniły się - powiedział Shifter

Na temat sytuacji w Polsce powiedział, że od początku 85 roku liczba więźniów politycznych wzrosła z 50 do 360 w październiku 85 Powiedział następnie „Od 1985 roku rzecznik rządu podawał liczby osób uwięzionych lub aresztowanych z powodów nie kryminalnych Co jest godne uwagi przez cały czas tego nowego okresu represji, to fakt, że wola społeczeństwa polskiego pozostała nieugięta Jeśli życie w Polsce nie jest tak ograniczane przez rząd, jak w niektórych sąsiednich krajach, nie jest to jeszcze wynikiem większej tolerancji ze strony rządu, lecz faktu, że społeczeństwo jest bardziej zjednoczone w upartym oporze przeciw jarzemu, które próbuje mu się narzucić”

POLSKA TEOLOGIA WYZWOLENIA

Ks Franciszek Blachnicki wystąpił na konferencji prasowej w Wiedniu

Ks prof dr Franciszek Blachnicki miał w Wiedniu, w czasie konferencji prasowej, okazję do przedstawienia zebranym teologii wyzwolenia według modułu polskiego

Prof Blachnicki mieszka obecnie stale w Mannheim, w Niemczech Zachodnich, jest znanym działaczem polskiej społeczności emigracyjnej, organizuje grupy polskie, jest gorącym zwolennikiem Solidarności

Wiedenska konferencja prasowa została zwołana przez Międzynarodową Chrześcijańską Solidarność - Christian Solidarity International Ks Blachnicki sprezytował zagadnienia teologii wyzwolenia w duchu Ewangelii, wskazując na przykłady polskie Droga do politycznego wyzwolenia w Polsce wiedzie przez wyznawanie prawdy i głoszenie jej otwarcie Totalitarny system komunistyczny w Polsce, powiedział ks Blachnicki, jak każdy system komunistycznego ucisku wschodniego, jest oparty o system kłamstwa Nikt już nie wierzy w ten system

System ten może zostać obalony, gdy bariera strachu zostanie złamana, a ludzie swoje wewnętrzne przekonania ujawniac zaczną na zewnątrz Przykładem takim jest Solidarność jako ruch związkowy, ruch który obalił barierę strachu przed przemocą i pozwolił ludziom wypowiadać swoje przekonania bez ogrodek

Według kościoła katolickiego, działanie bez przymusu, bez aktów gwałtu, stało się zasadą naczelną Solidarności Duch gwałtu i duch zemsty były i są obce Solidarności, są obce narodowi polskiemu Wolność ducha, wyzwalona przez Solidarność, stała się tak potężna, że ani przemoc sowiecka, ani delegalizacja związku, nie są w stanie wyzwolonego ducha zdławić

Walka klasowa, mająca u swych podstaw nienawisc, powiedział dalej ks Blachnicki, nie może być podstawą bazą ludzkiego wyzwolenia Rewolucja gwałtu należy do przeszłości Srodki, metody terroru stosowane w państwach wschodnioeuropejskich przestają działać, gdy społeczeństwo jest gotowe, jak to miało miejsce w wypadku Solidarności, ponieść ofiary by udowodnić, iż wartości wyższego rzędu są koniecznością życiową

Na zakończenie mówca poruszył problemy Ameryki Łacińskiej, Filipin W toku swoich wywodów, uwytklając odmiennosc działania, metod dla uzyskania wolności

Prasa w Austrii, oceniając wypowiedzi ks Blachnickiego, napisała „W Polsce znajduje się wiele tysięcy ludzi, którzy nie chcą się poddać kłamstwom, utrzymywanym przez reżim Im należy zawdzięczać, iż po zdelegalizowaniu Solidarności reżim nie jest w stanie odbudować swoich roszczeń do władzy w wymiarze jasnych ideałów”

Solidarność Międzynarodowa zapowiedziała na 14 marca, w Wiedniu, protestacyjny marsz milczenia o godz 17 30 koło katedry sw Stefana, zakończony nabożeństwem na intencję przesładowanych chrześcijan na Wschodzie i Zachodzie

PROCES HERBSTA ODROZONY

Proces Lothara Herbst, poety i wykładowcy uniwersyteckiego, oskarżonego o kolportowanie nielegalnych wydawnictw, został przełożony na późniejszy termin Rozpocznie się dopiero za dwa miesiące

O przełożenie terminu procesu Lothar Herbst zwrócił się do sądu we Wrocławiu Swoją prośbę motywował tym, że powinien jak najszybciej udać się do RFN, na konieczną operację oczu

Wrocławski sąd początkowo nie przyjął orzeczenia wydanego przez milicyjnych lekarzy Stwierdziło ono, że ze względu na chorobę oczu Herbst nie jest w stanie brać udziału w procesie Potem jednak sąd podjął decyzję aby proces odroczyc na okres dwóch miesięcy a Herbst poddać w tym czasie dalszym badaniom lekarskim

Natomiast w dalszym ciągu Herbst nie otrzymał od władz pozwolenia na udanie się do RFN na operację Sam podkreśla, że bynajmniej nie ma zamiaru, wyjeżdżając do RFN, uniknąć grożącego mu procesu

LIST REAGANA

DO MATKI BORUSEWICZA

Formalnie w stan oskarżenia postawiony został Bogdan Borusewicz, aresztowany w Gdansk, 9 stycznia br członek Tymczasowej Komisji Koordynacyjnej Solidarności Zarzuca mu się, że przygotowywał obalenie siłą ustroju PRL Grozi mu za to kara do 10 lat więzienia

Tymczasem w Stanach Zjednoczonych, mieszkająca tam od 8 lat matka oskarżonego Rozalia Borusewicz, nie ustaje w staraniach, aby pomoc synowi, wysłała listy prosiąc o interwencje w jego sprawie List skierowała również do prezydenta Stanów Zjednoczonych Ronalda Reagana

W liście napisała „Tu jestem wolna W Polsce nie mogłabym pisać takich listów Będąc tutaj, mogę zwrócić się listownie nawet do prezydenta Stanów Zjednoczonych Najbardziej boję się, aby w więzieniu w Polsce nie poddawano mojemu syna torturom Władze PRL już od dawna nie ukrywały, że jeśli uda im się złapać Bogdana, to dadzą mu szkołę”

Jak się dowiadujemy, matka Borusewicza otrzymała już odpowiedź na swój list, skierowany do prezydenta Stanów Zjednoczonych Ronald Reagan napisał, że zrobi wszystko, co będzie tylko można, aby przyjsc z pomocą jej synowi

WOLNOŚĆ I POKÓJ

Gdansk, 7 III Lech Wałęsa potępił aresztowanie Jacka Czaputowicza i Piotra Niemczyka, działaczy niezależnego ruchu **Wolność i Pokój** Aresztowano ich 15 lutego, pod zarzutem udziału w tajnej, nielegalnej organizacji

Prawdziwym powodem ich aresztowania jest ich jawna działalność, mająca na celu nadanie rzeczywistego znaczenia takim słowom, jak wolność i pokój - napisał Wałęsa w oświadczeniu, wydanym w tej sprawie

Wałęsa stwierdza dalej, że spotkał się w styczniu z Jackiem Czaputowiczem i innymi członkami ruchu Wolność i Pokój i oświadczył im, że cele i program grupy zasługują na szacunek i poparcie

„Represje, wymierzone w działaczy ruchu, w roku pokoju proklamowanym przez ONZ, zmuszają mnie, jako laureata pokojowej nagrody Nobla, do wyrażenia kategorycznego protestu” - napisał Wałęsa

Ruch Wolność i Pokój powstał wiosną 1985, bezpośrednio po skazaniu Marka Adamkiewicza na dwa i pół roku więzienia, za odmowę złożenia przysięgi wojskowej Ruch, liczący około stu aktywistów i tysiące sympatyków w całej Polsce, wysuwa trzy główne postulaty

Przywołania dobrowolności przysięgi wojskowej, ograniczenia treści przysięgi wyłącznie do zobowiązań wobec ojczyzny i wyeliminowanie zobowiązań wobec sojuszników PRL, oraz wprowadzenia zastępczej służby wojskowej dla osób, które nie chcą służyć w wojsku z przyczyn światopoglądowych, religijnych, czy politycznych Program ruch mówi o konieczności odkłamania pojęcia pokoju, używanego w oficjalnej propagandzie, oraz konieczności połączenia walki o pokój z walką o prawa człowieka

EMIGRANCY

Dokonanie teści 1

na stałe ludzie, wyjeżdżają ze świadomością porzucenia swego gniazda. To prawda. Zwłaszcza kiedy muszą i kiedy stwarza się im takie warunki życia, że nie mają wyboru.

Prawo do swobodnego wyboru miejsca zamieszkania - tak oczywiste w zachodnich demokracjach - jest zwalczane w państwach totalitarnych. Paszport jest tutaj własnością państwa i jedynie od widzimy urzędu zależy, czy obywatel otrzyma przywilej skorzystania z tego dokumentu.

Tworzy się więc kategorie obywateli lepszych i gorszych. Jedni winni być wdzięczni za łaskawość, inni niech przemyślą swe polityczne błędy.

PRL nie jest jedynym krajem na świecie, skąd do innych państw na stałe wyjeżdżają mieszkańcy. Emigrują ludzie, na przykład, z krajów bardzo bogatych, z krajów zachodnioeuropejskich, chociaż tutaj słowo „emigrują” traci swój polski sens. Oni mają prawo w każdej chwili wyjechać i w każdej chwili powrócić, posiadając pewność, że nawet jeśli wyjazd ma charakter politycznej demonstracji, nikt ich nie pozbawi obywatelstwa. Był czas, kiedy, zwłaszcza w Stanach Zjednoczonych, widziano w imporcie ludzi, zwłaszcza młodych i wykształconych, wielką szansę rozwoju własnej potęgi. Statystyki nadal notują wzmożony ruch na emigracyjnych szlakach. Jak ta sprawa wygląda na przykład w Wielkiej Brytanii? W roku 1966 wyjechało, głównie do USA, Kanady i Australii, ponad 300 tys. obywateli. W roku 1984 już tylko nieco ponad 150 tys. W tym ostatnim przypadku, podstawową przyczyną opuszczania Wielkiej Brytanii było bezrobocie, utrzymujące się ciągle w granicach 13 proc. W Zachodniej Europie jedynie Hiszpania, Belgia, Irlandia i Holandia przewyższają pod tym względem Anglię. Trzeba jednak przypomnieć, jeśli ktoś zechce utożsamiać polską emigrację zarobkową z emigracją brytyjską, że Brytyjczycy wyjeżdżają z zamoznego kraju, gdzie zasiłki socjalne niejednokrotnie stwarzają lepsze warunki bytowania, niż stała pensja dobrze zarabiającemu Polakowi w PRL.

Niejednokrotnie przyczyną wyjazdu jest próba znalezienia swego miejsca w nowym, nie skazonym cywilizacją pejzazu. Dlatego nadal krajami docelowymi są zarówno Kanada, jak Australia i Nowa Zelandia, chociaż ostatnio państwa te znacznie ograniczyły tak zwane kwoty imigracyjne.

Kim jest przeciętny statystyczny emigrant brytyjski? Ma od 25 do 44 lat, posiada wykształcenie ekonomiczne, pochodzi zazwyczaj z południowo-wschodniej Anglii, często jest mieszkancem Wielkiego Londynu. We wspomnianym roku 1984, wyjechało ponad 50 tys. osób związanych z gospodarką, ponad 34 tys. urzędników i rzemieślników, ponad 20 tys. studentów. Najbardziej mile witany w każdym kraju docelowym jest ktoś, kto przywozi ze sobą pieniądze, by je inwestować w Europie Zachodniej. Brytyjczycy, jako członkowie Europejskiej Wspólnoty, mają takie samo prawo pracy, jak obywatel danego państwa. To znaczne ułatwienie.

Nie ma takich Polak-emigrantów.

Dlaczego o tym wszystkim mówię? Ano dlatego, by czasami pomysleć, iż zjawisko emigracji, w peerelowskim ustawieniu i propagandowej interpretacji, jest wyrazem typowo państwowego szowinizmu i socjalistycznej zasciankowosci. Ten rodzaj widzenia pragnie narzucić się wszystkim obywatelom ich kraju, by zamazać społeczny odczucie prawo do dobrowolnego wybierania miejsca na kuli ziemskiej, wraz z prawem do powrotu na łono ojczyzny. Bowiem jest to prawo przez cywilizację uznane za naturalne, a nie państwowe.

Ciężar winy za emigrację przerzuca się na emigrujących po to, by siebie, czyli partyjne państwo, rozgrzeszyć za cały stan rzeczy powodujący niedobrowolne ucieczki.

Dane o brytyjskiej emigracji zaczerpnąłem z artykułu magazynu *Sunday Times*. Kiedyś Tom Jones śpiewał tęskną piosenkę o zielonej trawie, rosnącej wokół rodzinnego domu, w którym pragnąłby nadal mieszkać, powrócić. Don Dziennikarz angielski, piszący o zamorskich wyjazdach rodaków, bez złości i gniewu, raczej z melancholią, zatytułował artykuł *Trawa bardziej zielona? Czy rzeczywiście?* Możliwa rzecz, inna tradycja, inny więc styl. Ale przecież ta sama Europa. Tyle, że akurat w Polsce krzyżują się z Azją, jak to napisał młody poeta Tomasz Jastrun.

STO LAT DLA WAJDY!

Andrzej Wajda ukończył właśnie 60 lat.

Urodził się 6 marca 1926 w Suwałkach. Studiował na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie i w Państwowej Wyższej Szkole Filmowej w Łodzi. Jest doktorem honoris causa American University w Waszyngtonie.

Od 1972 był kierownikiem zespołu filmowego X. Od 1978 prezesem Stowarzyszenia Filmowców Polskich. Na to ostatnie stanowisko został ponownie wybrany w marcu 1981 na walnym zjeździe Stowarzyszenia. W 1983 władze nacpięły pozbawiły Wajdę kierownictwa i Zespołu X. Następnie zmusiły Stowarzyszenie Filmowców do zmiany zarządu. Wajda doznał rezygnację z funkcji prezesa.

Jest twórcą filmów *Kanał* za który otrzymał w 1957 nagrodę w Cannes. *Popiół i diament* *Lotna* *Wszystko na sprzedaż* *Ziemia obiecana* *Wesele* *Człowiek z marmuru* nagrodzonego w 1978 i *Człowiek z żelaza* który otrzymał główną nagrodę festiwalu w Cannes w 1981.

Reżyserował wiele sztuk teatralnych głównie w Teatrze Starym w Krakowie. Wśród nich *Biesi* i *Idiotę* Dostojewskiego. *Sprawę Dantona* *Przybyszewskiej* *Emigrantów* *Mroźka*. To tylko część jego dzieł i przyznanych mu nagród. Sto lat dla Wajdy!

PATRONUJE STALIN

5 marca, w rocznicę śmierci Stalina, w warszawskim Pałacu Kultury i Nauki im. Józefa Stalina, rozpoczął swoje obrady Kongres Nauki Polskiej.

Chociaż wyryte nad wejściem do gmachu imię zdegradowanego wodza światowego proletariatu przykryte jest obecnie gustownym neonem o treści obojętnej, to jednak duch patrona Pałacu Kultury najwidoczniej nie opuszcza budowli. W sali kongresowej, gdzie toczyły się obrady, coraz to nawiązywano do osiągnięć przodującej nauki radzieckiej. Mówiło o tych osiągnięciach we wszelkich możliwych kontekstach i odnawiając je przez wszystkie przypadki.

Z wygłaszanych przemówień wynikało, że świat XXI wieku, w który niebawem wkroczyliśmy, będzie światem o horyzontach Sowietów i skupionych wokół nich „krajów socjalistycznych”.

Jak można wnioskować z poprzedzających imprezę publikacji prasowych, inicjatorem kongresu był gen. Jaruzelski. W wygłoszonym do naukowców przemówieniu powitalnym premiera Messnera, znalazł się nawet cytat z Jaruzelskiego, że znaczenie nauki wypukła się w okresach przełomowych. „Nauka jest jedną z podstawowych rezerw, jaką dysponuje społeczeństwo, naród, aby dogonić swój czas”.

W jaki sposób odcięci od informacji i literatury naukowej, pozbawiani osobistych kontaktów z zachodnimi uczonymi, polscy uczeni mają gonić czas, który w dziedzinie nauki biegnie niezwykle szybko, nie wiadomo. Nie o to zresztą chodzi.

„Sposród wielu dziedzin nauki” - powiedział premier Messner - „szczególne znaczenie mieć będą zadania w zakresie marksistowskiej filozofii i teorii rozwoju społecznego”.

Z OSTATNIEJ CHWILI

MARKI ZA EMIGRANTÓW

Wtorek, 11 III Rząd Republiki Federalnej Niemiec zdecydował przyznać gwarancje kredytowe dla PRL, w wysokości 100 milionów marek.

Zachodniemiecki minister gospodarki Martin Bañgemann i wicepremier PRL Zbigniew Szalajda, oświadczyli w Bonn, że gwarancje te zostały wznowione po spełnieniu przez władze w Warszawie warunków, stawianych przez stronę zachodniemiecką. Bañgemann powiedział, że warunki te obejmowały zakończenie negocjacji w sprawie wyjazdów do RFN osób pochodzenia niemieckiego, a także spłaty dotychczasowego zadłużenia.

Minister zwrócił uwagę, że PRL podjęła negocjacje z Międzynarodowym Funduszem Walutowym, a rozmowy te są obiecujące. Powiedział też, że na dzisiejszym spotkaniu wspólnej, zachodniemiecko-polskiej komisji gospodarczej, uzgodniono że w przyszłym tygodniu, 19 i 20 marca, odbędą się rozmowy w sprawie zadłużenia PRL z tytułu kredytów w wysokości miliarda marek, przyznanego przez Bonn w roku 1975. Bañgemann podkreślił, że komisja uzgodniła, iż rozmowy te winny dążyć do znalezienia możliwego do przyjęcia rozwiązania. Bonn liczy, że będzie to możliwe w najbliższym czasie, za aprobatą obu stron.

STAN BEZNADZIEJNY

Jak podaje korespondent *New York Times'a* z Paryża, dług PRL na Zachodzie wynosi obecnie 32 miliardy dolarów.

Tylko za rok 1986 procenty do tego długu wyniosą 3 miliardy dolarów. Ocenia się, że nadwyżka dewizowa w handlu PRL z krajami niekomunistycznymi wyniesie tylko 1,1 miliarda dolarów. Nadwyżkę tę będzie jednak można uzyskać tylko na skutek poważnych ograniczeń importu, co sprawi, że przemysł krajowy nie otrzyma potrzebnych maszyn i części zamiennych.

Porozumienie paryskie daje PRL dodatkowo dalszych 10 lat na spłatę 1,9 miliarda dolarów, które miały być spłacone w tym roku. Suma ta obejmuje 550 milionów zaległych za 1985.

W rozmowie z dziennikarzem jeden z funkcjonariuszy PRL, obecnych na spotkaniu „klubu paryskiego” powiedział, że gospodarka polska znajduje się w beznadziejnym stanie. „Zamieniamy dług i procenty w coraz większy dług i coraz więcej jesteśmy winni”.

Większość krajów zachodnich odmawia władzom PRL dalszych pożyczek, po części dlatego, że zrywają obrzydzenie do obecnego reżimu, ale głównie dlatego, że nie mają zaufania do gospodarki PRL.

W OBRONIE POLAKÓW

Otrzymałmy z kraju kilka informacji o szczegółach dotyczących aresztowania działaczy ruchu **Wolność i Pokój**, Jacka Czaputowicza i Piotra Niemczyka.

Policyjna rewizja, poprzedzająca aresztowanie, miała formalne uzasadnienie w artykule 271 kodeksu karnego. Mówi on o uczestniczeniu w nielegalnych organizacjach, przewiduje karę pozbawienia wolności do lat 3. Paragraf 3 dotyczy osób pełniących czynności kierownicze w nielegalnych organizacjach i przewiduje karę do lat 5.

Do tej pory nie zezwolono aresztowanym na widzenie z obrońcą.

Francuski ruch pokoju zredagował petycję w obronie Jacka Czaputowicza i Piotra Niemczyka. Przez najbliższe dwa miesiące, obywatele Francji i USA składac będą podpisy pod tą petycją.

Zachodniemiecka partia Zielonych wysłała list w ich obronie do prokuratora generalnego PRL.

ROZNIKA ŚMIGŁEGO-RYDZA

Londyn, poniedziałek, 11 III Instytut Józefa Piłsudskiego w Londynie postanowił uczcić setną rocznicę marszałka Edwarda Śmigłego-Rydza. Z tej okazji w salach Instytutu, zorganizowano wystawę pamiątek po marszałku, które znajdują się w Wielkiej Brytanii. Jednym z autorów wystawy jest Krzysztof Munich.

Jednym z najciekawszych eksponatów jest pieczęć naczelnego wodza, używana w czasie kampanii wrzesniowej w 1939 roku. Są też jego odręczna pisma i rozkazy z okresu kampanii wrzesniowej i wiele innych, unikalnych dokumentów.

PACZKI DLA POLITYCZNYCH

Berlin, wtorek, 11 III Berlińska organizacja obrony praw człowieka zajmuje się, z uwagi na swe graniczne położenie, przede wszystkim sprawami państw bloku wschodniego. Problemy polskie zajmują w działalności tego oddziału szczególnie ważne miejsce, a kierującą nim mieszkanka Berlina nosi nawet bardzo polskie nazwisko Dombrowska.

To nazwisko wiąże się z polskim pochodzeniem przodków jej męża.

Berlińska organizacja obrony praw człowieka prowadzi od 4 lat akcję mającą na celu przesyłanie dwa razy do roku, przez prywatne osoby, świątecznych paczek rodzinom więźniów politycznych i pozbawionym pracy polskim intelektualistom, dziennikarzom i artystom.

Do tej akcji pozyskano na stałe ponad dwiesięcie zachodnioberlińskich rodzin niemieckich, które podjęły się stałego patronatu i nawiązały już w tym czasie bliższe, bezpośrednie kontakty korespondencyjne. Teraz, z okazji zbliżających się Świąt Wielkanocnych, wysłała się do Polski kolejne przesyłki z darami, dowody nie tylko chęci materialnej pomocy, lecz także zrozumienia i zyczliwości.

Zachodnioberlińska Organizacja Obrony Praw Człowieka współpracuje ściśle z tutejszym Towarzystwem Solidarności, bierze udział w jego akcjach i wspiera działania w związku z konkretnymi przypadkami naruszania praw człowieka w Polsce.

HIGH PARK
Real Estate Ltd Realtor

217 RONCESVALLES AVE
TORONTO ONT M6R 2L6

1000 sprzedanych domów
Istniejąca od 1972 r firma 40 agentów
poleca Państwu wszelkiego rodzaju domy
i interesy, 3-dniowe, komputerowe
wyprzedzenie w informacji gwarantuje
najlepsze okazje

Proszę dzwonić całą dobę

532 - 4441

Kupno-sprzedaz nieruchomości
Bogaty wybór z komputera

Solidna i fachowa obsługa
Pomoc w finansowaniu i złatwianiu
formalności prawnych

DO SPRZEDANIA

OKAZJA!
Lukusowy piękny apartament trzy-sypialniowy
Lakeshore Blvd / 35th Street \$ 65 900 W
pobliżu kościoła św. Teresy szkoła sklepy
komunikacja Lake Ontario

3-sypialniowy dom z pięknym ogrodem i garażem
prywatny jazd w okolicy Baby Point i
Jane cena \$ 115 900
Dobre kupno dla nowo przybyłych

ZYGMUNT PRZETAKIEWICZ
Biuro 766-4088 Dom 769-9494

RUCH "WYZWOLENIE"

Przedstawiamy dzisiaj ważniejsze założenia i cele programowe ruchu politycznego WYZWOLENIE

Ruch polityczny Wyzwolenie ukonstytuował się po narzuceniu w Polsce stanu wojennego, a ogłosił swoje założenia programowe w pierwszym numerze organu prasowego ruchu, zatytułowanego również *Wyzwolenie*. Do tej pory ukazało się kilkanaście numerów tego pisma, publikującego oficjalne dokumenty ruchu.

Jak informują członkowie tej grupy politycznej, w potrójnym 6-7-8 numerze pisma, WYZWOLENIE ma charakter organizacji kadrowej. Struktury organizacyjne ruchu kryteria członkostwa i konkretne działania pozostają, ze względu na zachowanie reguł ścisłej konspiracji, tajemnicą. Członkowie organizacji składają ślubowanie, którego tekst nie jest jawny.

Jak piszą działacze ruchu, w oświadczeniu *Kto może być członkiem ruchu politycznego Wyzwolenie*

- Członek organizacji jest zobowiązany do ścisłego przestrzegania zasad i reguł postępowania konspiracyjnego, z którymi zostanie zapoznany. Powinien także przejść odpowiednie przeszkolenie w tym zakresie.

- Warunki konspiracji uniemożliwiają pełną realizację zasady demokracji wewnątrz ruchu politycznego Wyzwolenie, w okresie jego niejawnego działania. W szczególności nie są możliwe wybory kierownictwa ruchu.

- Wyposażeniu i wyszkoleniu funkcjonariuszy SB odpowiemy równie sprawnym i głęboko zaangażowanym działaniem konspiracyjnym. Nie było, nie ma i nigdy nie będzie takiej policji politycznej, której nie można by przeciwstawić skutecznego oporu, z dużym zakresem bezpieczeństwa.

Ruch polityczny Wyzwolenie, od początku swego istnienia, podkreśla konieczność stworzenia w Polsce niezależnych ośrodków myśli i działalności politycznej. Winny one działać niezależnie od kontynuujących swoją działalność struktur Solidarności, choć oczywiście pozostają z ogniwami związku w porozumieniu. Jak piszą działacze związku w artykule *Co to jest partia polityczna*

- Społeczeństwu potrzebny jest pluralizm życia politycznego, wyrażający się w powstawaniu organizacji politycznych o skrytykowanej obliczach ideowych. Winny one propagować swój obraz przyszłej Polski i działać, w porozumieniu, w walce o wolność i niepodległość ojczyzny. Tak powstałby polski system polityczny elementu suwerennej organizacji państwowej, tyle że działającej w konspiracji.

Pod okupacją hitlerowską działała nie tylko sama Armia Krajowa. Istniał także i system polityczny, rozbity dopiero przez komunistów po wkroczeniu Armii Czerwonej. Obecnie mamy jasność, że istnieje dalej okupacja.

Dlaczego podziemne, suwerenne społeczeństwo nie może utworzyć elementów własnej państwowości, której komunistyczny okupant pozbawił je całkowicie? Jak można propagować tworzenie społeczeństwa podziemnego, negując jednocześnie tworzenie elementów wolnych struktur państwowych? System polityczny byłby takim elementem.

Rzecz dziwna, wiele ośrodków demokratycznej opozycji dostrzega tę konieczność, głosi ją i przekonuje o niej, a zarazem odrzuca postulat tworzenia partii politycznych.

Jak piszą autorzy artykułu w jego dalszej części, polemizując z przeciwnikami tworzenia konspiracyjnych partii, nowo powstałe partie polityczne powinny się zajmować nie tylko programowaniem przyszłości, ale również bieżącymi sprawami. Winny przyczynić się do podnoszenia społecznego oporu na poziomie walki politycznej i kształtować polityczną wyobraźnię społeczeństwa.

W innym miejscu artykułu, z pierwszego numeru *Wyzwolenia*, autorzy omawiają cechy partii demokratycznej.

● W odróżnieniu od partii totalitarnej, przypominającej swą strukturą mafię, która zdobywa władzę przemocą i na drodze zbrodni, partia polityczna w kraju demokratycznym powstaje w wyniku zgłoszenia

rejestracji przez grupę zakładających ją osób. Polega na członkostwie dobrowolnym, od którego nie zależy awans zawodowy, czy jakieś kolwiek przywileje.

● Akces do władzy uzyskuje wyłącznie w drodze wolnych wyborów. Ustępuje od władzy w razie porażki w kolejnych wyborach.

● Swe władze wszystkich szczebli wybiera w sposób demokratyczny.

● Nie posiada monopolu na radio, telewizję czy prasę. Nie może wykorzystywać do swych działań tajnej policji.

● Nie zarządza bezpośrednio gospodarką kraju.

Cech partii politycznej w demokratycznym kraju można wyliczyć znacznie więcej. Każda z nich różni taką partię od partii marksistowsko-leninowskiej.

Ruch polityczny Wyzwolenie ogłosił swoje zasady ideowe w pierwszym numerze pisma ruchu.

- Ruch polityczny Wyzwolenie kieruje się następującymi zasadami ideowymi:

□ Wywodząc się bezpośrednio z Solidarności, przejmując jej uniwersalne ideały prawdy, wolności i godności jednostki ludzkiej.

□ Odrzuca teorię i praktykę tak zwanego marksizmu-leninizmu, jako rodzaje systemu totalitarny, antyhumanitarny, antynarodowy i antyrobotniczy, oparty o najdalej posunięty wyzysk i ubezwłasnowolnienie ludzi poddanych jego władzy.

□ Uznając prawnie interesy narodu polskiego za najważniejsze dla wszystkich Polaków, odrzuca nacjonalizm szowinizm, rasizm, antysemityzm jako narzędzia oszukiwania mas społecznych przez systemy totalitarne.

□ Uznaje prawa każdego narodu do samostanowienia i swobodnego wyrażania swej woli w tej sprawie.

□ Dąży do zapewnienia największej wolności jednostki, grup społecznych, zawodowych politycznych i gospodarczych w ramach określonych prawem i w granicach tego prawa nienaruszalnych.

□ Dąży do zapewnienia największej wolności jednostki, grup społecznych, zawodowych, politycznych i gospodarczych w ramach określonych prawem i w granicach tego prawa nienaruszalnych.

□ Dąży do budowy przyszłej niepodległej Polski w ustroju demokracji, ograniczającej wszystkie dziedziny życia, której podstawą jest uznanie prawa większości do decyzji i prawa mniejszości do reprezentacji i obrony swych interesów.

Demokrację tę winien cechować pluralizm światopoglądowy i tolerancja.

□ Otacza szacunkiem misję duchową i patriotyczną kościoła katolickiego w Polsce i na świecie.

Interesy jednostek i interesy państwa przeplatają się wzajemnie. Istnieje więc wzajemnie korzystna wspólnota interesów jednostki i państwa. Istnienie państwa i społeczeństwa jest wzajemnie uzależnione.

Konflikty między jednostką a władzą państwową winny być rozstrzygane jedynie w drodze kompromisów, ustalanych na forum demokratycznych instytucji społeczeństwa i państwa.

□ Uznaje równość wszystkich wobec prawa i równe prawa dla wszystkich.

□ Uznaje zasadę, iż wynagrodzenie za pracę zależne jest od wyniku tej pracy, zaś sama praca podlega prawom rynku.

□ Uznaje równe prawa dla wszystkich form własności, a więc własności prywatnej, spółdzielczej, grupowej i państwowej. Uznaje za zasadniczą formą własności ziemi jest własność prywatna, dopuszcza tworzenie gospodarstw grupowych lub spółdzielczych.

Własność osobista jednostek jest wartością chronioną przez prawo, konstytucyjną wartością podstawową, nienaruszaną bez prawomocnego wyroku sądowego.

Uznaje, iż bogactwa naturalne i wielki przemysł są własnością społeczną, a formą społeczeństwa jest nacjonalizacja niektórych gałęzi gospodarki i oddanie przedsiębiorstw pod zarządek samorządów pracowniczych.

□ Uznaje zasadę, iż państwo powinno pełnić funkcje opiekuńcze wobec jednostek i grup społecznych, które znalazły się w trudnej sytuacji bez swej winy. Służy temu polityka społeczna państwa i przeznaczane na nią środki materialne.

W tym samym pierwszym numerze *Wyzwolenia* z 1984 roku odnajdujemy inne, programowe dokumenty ruchu. Mowa w nich o strategicznych celach.

- Po pierwsze, zdobycie niepodległości, które uważa za cel osiągalny i realny w wymiernej perspektywie historycznej. Droga do niepodległości nie prowadzi przez ugodę, kompromis czy porozumienie z okupantami, ponieważ są one sprzeczne z samą istotą jednoludźtwa

komunistycznego i nigdy nie były przez system komunistyczny dotrzymywane.

Zdobycie niepodległości możliwe jest przy jednoczesnym zaistnieniu dwóch warunków:

- Odpowiedniego stopnia uświadomienia i organizacji społeczeństwa, oraz

- osłabienia lub rozkładu reżimu komunistycznego w ZSRR.

Przyjmujemy założenie, iż moment taki nastąpi, na co wskazuje wiele w wewnętrznej i zewnętrznej sytuacji ZSRR.

Po drugie, tworzenie w niepodległej Polsce ustroju demokracji, opierającej się o wolność przekonań, słowa, organizacji i zgromadzeń, o swobodę życia politycznego, gospodarczego i kulturalnego, pluralizm światopoglądowy i tolerancję wobec przekonań innych.

Po trzecie, przywrócenie Polsce należnej jej roli wśród wolnych narodów świata, odrzucenie i przewyżczenie skutków tak zwanej umowy Jałtańskiej, jako wyrazu dominacji wielkich mocarstw, zawartej bez udziału i zgody legalnych przedstawicieli zainteresowanych narodów.

Uznanie równości praw narodów wielkich i małych, poparcie całą mocą praw i narodów sąsiednich do samostanowienia, a przede wszystkim praw narodów Litwy, Łotwy i Estonii, Białorusi i Ukrainy, do niepodległości.

Pomoc polityczną dla realizacji tego celu oraz sojusz i przyjazn ze wszystkimi sąsiadami Polski.

Warto w tym miejscu przypomnieć, że ruch polityczny Wyzwolenie jest, wspólnie z organizacją Wolność, Sprawiedliwość, Niepodległość, i liberalno-demokratyczną partią Niepodległość, sygnatariuszem apelu Do Braci Ukraińców, Białorusinów i Litwinów, w sprawie wspólnego stanowiska wobec granicy polsko-ukraińskiej, polsko-białoruskiej i polsko litewskiej.

A oto jak działacze ruchu określają własne, bieżące cele polityczne. Ruch polityczny Wyzwolenie, zmuszony do działania w warunkach konspiracji, stawia sobie następujące, bieżące cele polityczne:

● Utworzenie organizacji politycznej, której program stanowić będzie rozwinięcie i uzasadnienie wyżej przedstawionych tez. Struktury organizacji, kryteria członkostwa, konkretne działania, ze względu na warunki konspiracyjne, objęte zostają rygorami ścisłej tajemnicy.

Członków ruchu obejmuje obowiązek złożenia ślubowania. Współdziałanie z innymi organizacjami politycznymi i zawodowymi społeczeństwa suwerennego, a w tym przede wszystkim z NSZZ Solidarność, jej strukturami i władzami, które wyrażają zgodę na taką współpracę.

Sojusz polityczny z ugrupowaniami niepodległościowymi.

● Współpraca i współdziałanie w tworzeniu niezależnej, ogólnonarodowej, polskiej reprezentacji politycznej w kraju i za granicą.

● Prowadzenie akcji uświadamiającej o konieczności łączenia walki z komunizmem z walką o niepodległość, o niereformowalności systemu komunistycznego i jego totalitarnej natury, o niebezpieczeństwie wszelkich trwałych porozumień z nim.

● Działanie na rzecz erozji aparatu władzy komunistycznej.

● Ostrzeżenie opinii światowej przed zagrożeniem komunizmu dla wolnego świata, przed imperialistycznym charakterem polityki ZSRR. Ujawnianie zbrodni i przestępstw systemu komunistycznego. Pozyskiwanie politycznych sojuszników dla sprawy niepodległości Polski za granicą.

● NAWIĄZANIE KONTAKTU I WSPÓŁPRACA Z RUCHAMI WYZWOLENICYMI, OPOZYCYJNYMI DYSYDENCKIMI W KRAJACH TAK ZWANEGO SOCJALIZMU REALNEGO, ORAZ ICH REPREZENTACJAMI NA ŚWIECIE.

Cele powyższe realizowane będą przez:

- Działalność wydawniczą i propagandowo-oswiatową.

- Popieranie i inicjowanie wszelkich form oporu wobec systemu komunistycznego, strajków ekonomicznych i politycznych,

- Wobec demonstracji i manifestacji publicznych, ruch polityczny Wyzwolenie każdorazowo formułować będzie swoją opinię.

- Popieranie wszelkich działań, osłabiających reżim komunistycznej dyktatury, także przez wchodzenie w skład jego struktur, celem zdobycia informacji, obrony jednostek i grup społecznych przed prześladowaniami, kompromitowanie go i rozsadzanie od wewnątrz.

- Tworzenie zespołów ekspertów, dla opracowania niektórych problemów prawnych, politycznych i społecznych, związanych z walką z komunistycznym okupantem.

- Kompromitowanie kolaborantów reżimu, osób współpracujących z aparatem represji, udzielających poparcia i legitymizacji systemowi totalitarnej przez współpracę z PZPR i podległymi jej tak zwanymi organizacjami społecznymi z PRONem na czele.

- Wywieranie presji na uczestników władzy komunistycznej.

- Aktywną działalność za granicą.

Naszymi hasłami są:

NIEPODLEGŁOŚĆ, DEMOKRACJA, SPOŁECZEŃSTWO

Jest moralnym i patriotycznym obowiązkiem każdego Polaka i każdej Polki, walka na miarę swych możliwości o wolność i niepodległość ojczyzny, o ustroj demokratyczny, przeciw totalitarnej systemowi komunistycznej dyktatury, walka zgodna z tradycjami naszej historii.

Jesteśmy pewni naszego ostatecznego zwycięstwa, upadku komunistycznego okupanta i wroga Polski i w imię tego celu, jesteśmy gotowi do ofiar.

UWAGA!

OSOBY ZAPRASZAJĄCE KREWNYCH Z
POLSKI NA WIZYTĘ W KANADZIE

ZAŁATWIAJĄC UBEZPIECZENIE CHOROBOWE DLA WIZYTATORA
W POLSKIM BIURZE PODRÓŻY SAVE-O-WAY,
KOSZT SAMEGO ZAPROSZENIA — POTRZEBNEGO DO UZYSKANIA
PASZPORTU WYNIESIE WAS

TYLKO:

\$10.00

Po bliższe
informacje
proszę dzwonić
532-3042

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont, M5R 2M8

Spoza Toronto załatwiamy sprawy listownie i telefonicznie "collect" 1-(416)-532-3042

LIST ROSYJSKIEGO PISARZA DO MICHNIKA

Zachodniemiecki tygodnik *Die Zeit* (20 XII 1985) zamieścił sporych rozmiarów otwarty list piora rosyjskiego pisarza, Lwa Kopelewa, przebywającego od pięciu lat na Zachodzie do Adama Michnika. Poniższe omówienie oraz spolszczenie pewnych części tekstu listu, oparte jest na niemieckim tłumaczeniu dokonanym przez Rene Drommert

List Kopelewa redakcja *Die Zeit* zamieściła w formie artykułu zatytułowanego "Wolny nawet w kajdanach", a w podtytułach czytamy "Lew Kopelew do Adama Michnika Ethos Solidarności". Artykuł został również zaopatrzonej w zdjęcie przedstawiające Michnika w towarzystwie trzech milicjantów. List jest pełen wyrazów szacunku dla Michnika tudzież pokłonów w stronę "Solidarności" i w ogóle narodu polskiego

"Panskie listy z więzienia bardzo przypadły mi do serca", pisze Kopelew do Michnika w pierwszym zdaniu listu. Potem nawiązuje do przemówienia Czesława Miłosza, którego wysłuchał w kwietniu 1984 roku w Nowym Jorku z okazji otrzymania doktoratu honoris causa za "New School of Social Studies", w którym to przemówieniu Miłosz odczytał list do gen. Kiszczaka. Kopelew zachwyca się listem Miłosza, który słyszał w wersji angielskiej. "I jeszcze czuję wydzwięk mowy polskiej w tłumaczeniu angielskim. List ten był przepojony dumną miłością ojczyzny, pełen pogardy pod adresem ciemiężycieli i pełen przekonania w ostatecznym zwycięstwo polskiego ducha"

Zainteresowania autora listu Polaką sięgają lat dziecięcych. Pisze bowiem, że się wychował w Kijowie na prawym brzegu Dniepru. Wychowywał się w sąsiedztwie polskich rodzin. Od polskich kolegów nauczył się mówić i czytać po polsku do tego stopnia, że był w stanie przeczytać w naszej mowie "Pana Tadeusza" Adama Mickiewicza oraz trylogię Henryka Sienkiewicza. Wspomina - ku naszemu zaskoczeniu - że w latach dwudziestych, jako "ateistyczny pionier" zachwycał się panoramą Jana Styki "Golgota". Obraz ten, pisze Kopelew, stanowił "ozdobę Kijowa" w owych latach. "I jeszcze teraz widzę w duszy szczegóły tego olbrzymiego malowidła". Dalej nawiązuje do kosmopolitycznego charakteru Kijowa, gdzie wiele narodowości mieszkało obok siebie, co wpłynęło na jego przyjazny stosunek do innych narodowości. W tym względzie przyszła mu z pomocą obca literatura, dobrzy nauczyciele, skauting, a potem pionierstwo. Dzięki tym czynnikom uniknął nacjonalistycznego szowinizmu.

Tolerancji narodowej uczył się na Ewangelii i na dziełach wielkich pisarzy. Dzięki temu podłoże mógł kochać Ukrainę jako kraj lat dziecięcych, Rosję jako zbiorową ojczyznę swojego rozwoju duchowego. Dzięki tej kosmopolitycznej swiatopoglądowości mógł również kochać Niemcy, Polskę, Francję, Anglię i Włochy. Ale żeby naprawdę pokochać inny naród "trzeba się wędzić do głębi jego duszy, a nie zadawać się na powierzchownym poznaniu jego mowy i literatury", twierdzi Kopelew.

Widocznie wczuł się Kopelew w położenie polskiego narodu w zaraniu drugiej wojny, bo pisze "Rozbój Polski dokonany przez Hitlera i Stalina w jesieni 1939 roku wywołał we mnie ból wstydu i strachu". I dalej pisze "Ale w 1944 roku, gdy jako sowiecki oficer znalazłem się na polskiej ziemi, radowałem się nie tylko ze zwycięstwa mojej armii, mojego państwa, lecz także dlatego, że teraz odkupimy grzechy popełnione do spółki z nazizmem przeciwko Polsce, Łotwie, Litwie i Estonii i Finlandii. Ucieszyłem się także i tym, że przez spotkanie się z Polakami i Pol-

kami, którzy nas witali jako oswobodzicieli, moja znajomość polskiej mowy zaczęła się odradzać"

Z powodu "niezdolności i odrazy do nienawidzenia innych narodów oraz za manifestowanie współczucia z wrogiem" został w 1945 roku skazany na łagierne więzienie, gdzie poznał kilku polskich akowców. Od polskich współwięźniów uczył się polskiej mowy od nowa bez pomocy podręcznika.

Przed mniej więcej półtora wiekiem powiedział Goethe "Narodowa nienawisc objawia się najsilniej i najwyraźniej na najniższych szczeblach kultury. Ale istnieje szczebel kultury, na którym nienawisc kompletnie zanika - na którym szczęście lub cierpienie jednego narodu odbierane są przez drugi jako jego własne. W ten sposób własnie odczuwamy z zoną oraz z rosyjskimi i niemieckimi przyjaciółmi radości i troski narodu polskiego. Dlatego tak bardzo mnie wzrusza co Pan pisze, co pan myśli o losach Polski i o naszym wspólnym losie"

Kopelew jest zachwycony "Solidarnością". "Pięc lat Solidarności to dla mnie bodaj najpiękniejsza karta historii naszej Europy i całego świata. Przez te lata zwrastało we mnie przekonanie, że "Solidarnosc" zwycięży, już zwyciężyła. "Duch Solidarności triumfuje mimo niepowodzen, nieszczęść i cierpien, mimo nieodzownych męczarni, rozczarowan, także przypuszczalnych zwątpien bojowników o wolność wobec wiarołomności, zdrady wobec ciągłej groźby z zewnątrz oraz zwoj z tejże strony. Pięc lat Solidarności to bezprzykładny cud". Bezprzykładność Solidarności, czytamy polega na zjednoczeniu milionów ludzi różnych stanowisk - robotników, intelektualistów, rolników, ludzi różnych pokoleń i zapatrywany.

Szukając odpowiedzi na pytania "Jak mógł ruch solidarnościowy powstać? Dlaczego jego największy wróg nie może sobie z nim poradzić?", Kopelew przywołuje na pomoc postać Lecha Wałęsy. Widzi on w nim "prawdziwego proletariusza" z okresu wyidealizowanego komunizmu swojej młodości. Wałęsa jest nie tylko proletariuszem, jest on również polskim patriotą i katolikiem, podkreśla autor listu. "Ten przywódca ruchu obejmującego cały naród jest prawdziwym wodzem. Jest dobrym towarzyszem pracy w zakładzie oraz wiernym synem Koscioła".

Kopelew docenia polityczny rozsądek Wałęsy pisząc "Jednak jego apele do rządu i do swoich zwolenników, jego szczerze pragnienie dialogu, porozumienia są przepelnione wiarą w duchową siłę narodu, są nacechowane zdrowym ludzkim rozsądkiem i mądrością polityczną".

Męczarski los ks. Jerzego Popiełuszki dostarcza mu dalszych wyjaśnień na powyższe pytania. W jego mniemaniu śmierć ks. Popiełuszki świadczy o niezniszczalności ducha "Solidarności". "Duch Popiełuszki żyje, podczas gdy jego mordercy i ci, którzy ich wysłali są duchowymi trupami mimo że egzystują fizycznie".

Także w działalności Michnika znajduje odpowiedź na powyższe pytania. Michnika zalicza do najwolniejszych ludzi "Pan jest wolnym nawet w kajdanach i w więziennej celi. Ale Panscy oskarzyciele, sędziowie, więźciciele pozostaną małodusznymi niewolnikami dyktatorów, rozkazów, doktryn zysku i tchorzostwa". Listy Michnika z więzienia pozwalają Kopelewi zrozumieć podłoże tego "wielkiego cudu jakim jest "Solidarnosc". Siła "Solidarności" w jego prze-

konaniu polega na strategii biernego oporu. Ten "bezbojowy", lecz zdecydowany opór "Solidarności" napawa go nadzieją na polepszenie warunków bytowania w Polsce i w Rosji.

Docenia Michnika jako twórcę "nowej struktury społecznej". "Pan dąży do moralnego uzdrowienia całego społeczeństwa, do osiągnięcia istotnej demokracji, pluralizmu i tolerancji, do stworzenia kulturalnego życia, takiego które byłoby niezależne od instancji rządowych". I w walce o te ideały widzi Kopelew "staropolską tradycję, starą rycerską postawę cnoty i honoru obywatelskiego". Ale najważniejsze w tym wszystkim jest to, na co Michnik stale kładzie nacisk, mianowicie, że "w Polsce na przestrzeni dziesięciu lat "wszystko jest bezprzykładne, wszystko, poczynając od założenia Komitetu Obrony Robotników, powstania związku robotników i intelektualistów aż do torunskiego procesu o zabójstwo ks. Popiełuszki".

Cieszy się z tego, że Michnik i Kuron piszą o Sacharowie, że obchodzą ich inne narody, że mówią o Ukraincach, jako o "tragicznym narodzie europejskim" także, że się interesują niemiecką filozofią i literaturą od Thomasa Manna do Heinricha Boella.

Kopelew porusza jednak bolesną sprawę, która jest przykra dla niego i jego małżonki jako Rosjan przebywających na Zachodzie od pięciu lat. Oboje mają żal do niektórych polskich i czeskich pisarzy, których oni uważają, że się nieuprzejmie wyrażają o Rosji i rosyjskim narodzie. Chodzi mu o to, żeby za przestępstwa rządu sowieckiego nie potępiać rosyjskiego narodu. Przytacza trafne stwierdzenie Kuronia, "że naród rosyjski cierpi bardziej niż jakikolwiek inny z rąk sowieckiego totalitaryzmu".

Ale boli go, "gdy w tym samym artykule Kuron pisze otwarcie "Nam Polakom przychodzi bardzo trudno współczuć Rosjanom". On rozumie, że przyczyny takich uczuć wśród Polaków sięga-

korzeniami do wojen XVI i XVI wie-
do rozbiorów, do powstan Listopado-
go i Styczniowego. A z nowszych wy-
rzen wspomina tragiczny rok 1939,
ityn i terror stalinowski.

Kopelew zauważa, że obustronne uprzedzenia narodowe pojawiały się już w poezji Mickiewicza i Puszkina, utworach Dostojewskiego i Sienkiewicza jak również w dziełach innych polskich i rosyjskich pisarzy i publicystów. Jednak wyciąganie i wylizanie starodawnych i złośliwych przesądów, nacjonalistycznych i szowinistycznych legend podtrzymywanych przez państwowe organy powinny być zamiecane. W tym względzie odcina on naród rosyjski od rządowej polityki, pisząc "W rzeczywistości jednak te państwowe tyranskie tradycje, które się ciągną od Iwana Groźnego i Piotra Wielkiego aż do Lenina, Stalina i ich następców są przeciwne duchowej tradycji narodowej kultury rosyjskiej, są jej obce i wręcz wrogie".

I w duchu tego stwierdzenia zwraca się do Michnika w koncu listu.

"Szanowny Panie Michnik, żywię nadzieję, że Pan, tak jak i ja i moja małżonka oraz moi przyjaciele, uzna za konieczne zwalczać złe skutki tego wszystkiego, co Puszkina nazywał "Kłótnią między Słowianami". W czerwcu ubiegłego roku Pan pisał, że Pan widzi "w działalności Sacharowa szansę pokonania złej przeszłości w stosunkach między naszymi narodami".

Zgadza się Kopelew z twierdzeniem Michnika, "że po 13 grudnia 1981 roku doswiadczenia Polaków osiągnęły uniwersalną skalę".

"Wierzę tak jak Pan i Czesław Miłosz, że właśnie w owych historycznych momentach, w których od ludzi nic nie zależy, od ludzi wszystko zależy. I spodziewam się, że Pan oraz Jego przyjaciele razem z nami pokonacie wszystko co nas dzieliło i jeszcze dzieli i stanowią zawalę na drodze naszej ogólnej solidarności w walce o wolność Waszą i naszą".

I wreszcie konczy Kopelew jest słowami pełnego uwielbienia.

"Jestem szczęśliwy, że żyję w tym samym czasie co i Pan. Życzę Panu, żeby Pan pozostał, takim jakim Pan jest".

S. DĄBROWSKI

Adam Michnik Penser La Pologne

Morale et politique de la résistance

Colpers livres 377 / La Découverte-Maspero

40 000 000 ALKOHOLIKÓW

Jednym z poważnych, a nawet tragicznych w swej wymowie problemów społecznych w ZSRR jest nadużywanie alkoholu przez ludność tego olbrzymiego kraju. Jeden z naukowców Syberyjskiej Akademii Nauk powiada - "Po co miałby nam ktos wypowiedac wojnę, skoro i tak za 12 czy 15 lat przestaniemy istnieć jako suwerenne państwo"

Tajnie opracowany raport w sprawie alkoholizmu w Kraju Rad w roku 1985 przesłano na Zachód. Z jego danych wynika, że w roku 1980 zarejestrowano oficjalnie 40 milionów nałogowych alkoholiczków, co stanowi 1/6 ogólnej liczby mieszkańców Związku Radzieckiego. W liczbie tej mieszczą się 17 milionów ludzi, których nałóg ten doprowadził już do zaawansowanego stanu patologicznego. Co roku setki tysięcy umiera z tzw. przepicia. W roku 1952 na głowę mieszkańca wypadło 5 litrów wódki, zaś w roku 1983 - 30 litrów. Innymi słowami - w ciągu 30 lat spożycie alkoholu wzrosło 6-krotnie. Na podstawie tych danych można przewidzieć, że w roku 2000 na każdego obywatela wypadnie około 20 litrów czystego spirytusu, czyli 50 litrów wódki. W Polsce, w roku 1980, spożycie wódki wyniosło 15 litrów na głowę mieszkańca. Naukowcy z Syberyjskiej Akademii stwierdzają - "Pijanstwo prowadzi do stopniowej degeneracji narodu, przede wszystkim ludności rosyjskiej". Zjawisko to zaobserwowano już u młodzieży i dzieci. Co 6 dziecko w ZSRR rodzi się umyślowo upośledzone. Nierzadkim jest już obraz pijanego dziecka na ulicy. "Sielskaja Zisz" donosi, że wśród pacjentów poddawanych kuracji odwykowej 90 procent stanowili ci, którzy nie przekroczyli 15 roku życia, zaś 30 procent nie przekroczyło 10 roku. Procent młodzieży nadużywającej alkoholu wynosi 90%. Systematycznie pije wódkę 99,4% kobiet i 95% dziewcząt. Szczególnie tragicznie problem ten przedstawia się na Syberii, gdzie na przykład, traktorzysta, nie przekracza średniej 60 lat życia, czyli nie osiąga nawet granicy wieku emerytalnego - "Łatwiej spotkać Marsjanina niż trzeźwego Sybiraka wieczorem" - to powiedzenie krąży dziś w syberyjskim kraju. Na Ukrainie kołchoznik rozpoczyna dzień od wypicia tradycyjnego już "stakana wódki". Następne - w czasie kolejnych godzin pracy. Podobnie jest po południu. Piją wszyscy do późnego wieczora. Mimo, iż od lat propaguje się w ZSRR walkę z alkoholizmem, wydaje się jednak, że zjawisko to jest, skądinąd, na ręce władzom i zapewnia tzw. spokój społeczny, ułatwia reżimowi sprawowanie rządów. Ustroj ten, zwany komunistycznym, jest jedynym na ziemi systemem, z którym alkoholizm jest nierozdzielnie połączony od zarania powstania. Jedno wynika z drugiego, i nie są zdolne istnieć osobno. Alkoholizm w komunizmie to systemowa konieczność, niemożliwa do zlikwidowania bez zmian ustrojowych. Obywatel Kraju Rad, po wypiciu kilku szklanek wódki zapomina o waciaku, przegniłych butach. Zapada w polsen, przechodzi w krainę złudzeń i sni na jawie. Nie interesuje go ani gazeta, ani polityka. Następnego dnia, sprzężone z alkoholem komórki energicznie domagają się kolejnych dawek "zyciodajnego" płynu. Potem przychodzi wieczór i kolejny bezbarwny, nijaki dzień. W ślad za alkoholizmem kroczy inne zjawisko - postępujący rozkład życia rodzinnego. Konsomolska Prawda opublikowała w roku 1960 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 104 rozwody. W roku 1975 - 288, 1977 - 323. W Polsce, w roku 1981, wskaźnik ten kształtował się zakresem sięgającym liczby 4,61. W wielkich miastach sytuacja jest zdecydowanie gorsza. W roku 1977, w Moskwie na 100 zawartych małżeństw przeprowadzono 46 rozwodów, w Leningradzie - 47, w Odesie - 52, w Rydze - 56. Wszystko to pozostaje w ścisłym związku, jeśli chodzi o sytuację demograficzną. Dla normalnej reprodukcji ludności konieczne jest mini-

20%. Dane te pozwalają przewidywać, że w roku 2000 co drugi żołnierz Armii Czerwonej będzie muzułmaninem. Okimum wyrażające się liczbą 23 dzieci przypadających na 100 małżeństw. Tymczasem, w roku 1970 na 60 milionów małżeństw 25 procent było bezdzietnych, a 50% miało tylko 1 dziecko. Największym przyrostem naturalnym charakteryzuje się ludność muzułmańska w republikach środkowo-azjatyckich. W latach 1950-1979, przy ogólnym wzroście ludności ZSRR o 25,7%, liczba Uzbeków, Tadżyków i Turkmenów wzrosła 2-krotnie, Kirgizów, Azerbejdżanów i Kazachów od 75% do 100%, zaś Rosjan, Ukraińców, Białorusinów i Litwinów zaledwie w granicach 10-uzuje się zatem, że problem wysokiego zalkoholizowania społeczeństwa sowieckiego przysparza władzom, mimo pewnych ułatwień, jeśli chodzi o wywieranie presji i manipulowanie stopniem świadomości obywatela, również i kłopotów

których poważne reperkusje już dziś dają się zauważyć. Wzrastający odsetek ludności muzułmańskiej, drastyczny spadek wydajności pracy, duża ilość przestępstw kryminalnych przy pogłębiającym się z roku na rok kryzysie gospodarczym, wynikającym z nieudolności zarządzania i kooperowania ośrodków przemysłowych rozmieszczonych na tak wielkim obszarze, to niestety cena, jaką dziś trzeba płacić za utrzymanie władzy nad niewolnikiem, zasypiającym i budzącym się co dnia w oparach alkoholu. Mimo bunczucznych zapowiedzi samego Gorbaczowa, nie jest jednak pewnym, czy rzeczywiście reżim podejmie konkretną walkę z alkoholizmem w ZSRR jako, że zlikwidowanie tej plagi społecznej, raz, że w komunizmie jest nie do zrealizowania, drugie - akcja taka mogłaby przynieść całkowicie odmienne w skutkach korzyści, groźne w swej realności dla idei kremleskich. Człowiek, bowiem, trzeźwy - to

człowiek, który zaczyna myśleć, spostrzegać rzeczy, których przedtem nie widział. Budzi się wtedy wolna, niezależna myśl. Rodzą się wnioski wynikające z logicznego, trzeźwego rozumowania. Komunizm do tego dopuścić nie może. Czym to grozi - pokazane zostało na przykładzie ostatnich lat w Polsce. Co wybierze i jaką drogą pojdzie Gorbaczow - pokaze czas i niedaleka przyszłość. Jedno jest już dziś wiadomym, że większych zmian na lepsze w tym ponurym i tragicznym kraju nie spodziewamy się za prędko. Pewne bariery muszą pozostać nienaruszone bez względu na skutki. Jest to jedna z żelaznych zasad komunistycznego systemu, nie uznającego w specyficznych sytuacjach żadnych ustępstw, żadnych kompromisów.

Lech Jan JAMKA

Dusseldorf, 22 lutego, 1986

Informacje o budżecie 1-800-267-0478

Bezpłatne połączenie od 8 rano do 8 wieczór,
od poniedziałku do piątku.

Mozna też dostać pięć naszych kieszonkowych broszur
w miejscowym supermarket Information Centre lub
InfoPlace Mall Distribution Centre

Canada

Department of Finance
Canada

Ministère des Finances
Canada

ZA ŻELAZNĄ KURTYNĄ

● **W Moskwie zakończył się XXVII Zjazd partii sowieckiej** Zgodnie z oczekiwaniami Gorbaczow przeprowadził wygodne dla niego zmiany personalne Na 307 członków komitetu centralnego Gorbaczow wprowadził 136 nowych członków Gorbaczow wprowadził także 5 nowych członków do 11-osobowego sekretariatu partii oraz 3 nowych członków do 19-osobowego biura politycznego Wśród nowych sekretarzy partii znaleźli się m.in. A Dobrynin, długoletni ambasador ZSRR w USA, A Jakowlew - były ambasador ZSRR w Kanadzie i A Biurukowa - działaczka związkowa, pierwsza kobieta w najwyższych władzach partii od 15 lat

● **W Jurczenko, agent KGB, który zbiegł w ubiegłym roku do USA, a potem zmienił zdanie i powrócił do ZSRR został skazany za zdradę na karę śmierci Wyrok wykonano - oświadczyło US National Public Radio** Amerykański departament stanu odmówił komentarza

● **35 tysięcy ofiar cywilnych w Afganistanie** W ubiegłym roku w Afganistanie zginęło około 35 tysięcy cywilnych mieszkańców kraju - sytuacja taka grozi zaglą-

dą, jeżeli okupacja Afganistanu będzie trwała nadal Do takiego wniosku doszedł autor raportu przedłożonego Komisji Praw Człowieka, działającej przy ONZ Jest to drugi raport w sprawie Afganistanu sporządzony na żądanie komisji od chwili inwazji Związku Sowieckiego w roku 1979 Pierwszy z raportów, z marca ubiegłego roku, potępił bombardowanie cywilnych obiektów Obecny raport nie mówi wprost o sowieckiej okupacji, krytykuje "systematyczne okrucieństwo, które było cechą charakterystyczną konfliktu w roku 1985" Przedstawiciel ONZ, Ernest Eramcora, który opracował dokument, stwierdził, że "jedynym rozwiązaniem sytuacji w Afganistanie, z punktu widzenia praw człowieka, jest wycofanie obcych wojsk" "Masakra cywilnej ludności - stwierdza Eramcor - używanie min przeciw ludziom, grabieże, metody polegające na nieproporcjonalnie ciężkim bombardowaniu wioski - wszystko to jest w każdym wypadku sprzeczne z zasadami moralnymi" Raport przytacza liczne przykłady Między innymi opisuje, jak 16 starszych osób wyrzucono z helikopterów Podaje jakiego typu urządzenia wyrządzają ludności cywilnej

wielką krzywdę i ciężkie obrażenia Są to kostki mydła, tabakerki, pliki pieniędzy, wybuchające zabawki i bomby zawierające rakietę, które eksplodują z wielogodzinnym opóźnieniem Eramcor, który jest australijskim profesorem prawa, stwierdził, że rząd afgański odmówił mu prawa złożenia wizyty w Afganistanie, w związku z czym raport oparty jest na zeznaniach uchodźców afgańskich w Pakistanie

● **Sowiecka agencja TASS oskarżyła Papieża Jana Pawła II o mieszanie się w wewnętrzne sprawy Filipin** Agencja przytoczyła wypowiedź włoskiego dziennika "La Stampa" stwierdzając, że Papież poparł decyzję kościoła filipińskiego o udzieleniu poparcia opozycji z Corazon Aquino na czele przeciw prezydentowi Marcosowi "Papież Jan Paweł II przyłączył się do prowadzonej przez Stany Zjednoczone akcji ingerowania w wewnętrzne sprawy Filipin" - stwierdził Tass, ignorując oskarżenia niezależnych obserwatorów i opozycji filipińskiej o sfałszowaniu wyników wyborów przez stronnictwo Marcosa

● **Amnesty International o**

Nikaragui Amnesty International oskarżyła rząd Nikaragui o naruszenie praw cywilnych obywateli tego kraju Raport organizacji zawiera informacje o przetrzymywaniu aresztantów przez kilka miesięcy bez wystąpienia z formalnymi zarzutami przeciwko nim i o znęcaniu się nad więźniami, szczególnie przedstawicielami opozycji i związków zawodowych Jakkolwiek marksistowski rząd sandinistów ukarał kilku wojskowych za znęcanie się nad ludnością cywilną, to jednak sam dopuścił się masakry Indian Miskito, ani nie ukarał sprawców masakry w Leimus, miejscowości położonej na granicy z Hondurasem Byli więźniowie sandinistów zeznali, że poddawani byli najprzeróżniejszym torturom fizycznym i psychicznym Amnesty International utrzymuje, że również antyrządowi partyzanci (contras) stosują wobec swoich jenców tortury i wykonują na nich egzekucje Raport organizacji wspomina także, o podręczniku opracowanym dla contras przez specjalistów z CIA, który został wydany nakładem agencji i dostarczony do Nikaragui w 1983 roku Amnesty International utrzymuje, iż CIA prowadzi szkolenie żołnierzy Nikaraguianskich Sił Demokra-

tycznych, aby mogli oni sprawnie likwidować "przedstawicieli lokalnych władz cywilnych i członków personelu wojskowego" Szkolenia te prowadzone są na terytorium Hondurasu Amnesty International ocenia liczbę cywilnych ofiar NSD na kilkaset

● **Z frontu akcji partyzanckich w Afganistanie** Afgańscy partyzanci przebrani za milicjantów wzięli do niewoli 30 sowieckich spadochroniarzy podczas desantu sowieckiego we wschodniej części kraju Na odsiecz żołnierzom sowieckim przybyły oddziały reżimowych wojsk afgańskich jak i żołnierze sowieccy Doszło do sporadycznych starć Mudzahedinom udało się wycofać Wypadek miał miejsce 18 lutego w pobliżu Sarobi, około 70 km na wschód od stolicy Afganistanu 6 lutego mudzahedini przeprowadzili skuteczny atak na samochodowy konwój wojsk reżimowych Atak został przeprowadzony w pobliżu miasta Nahrin Podczas ataku zginęło około 100 żołnierzy reżimowych oraz zniszczonych zostało 12 pojazdów wojskowych 22 lutego eksplodował w powietrzu nad Kabulem sowiecki helikopter Zginęło 4 żołnierzy sowieckich

DEBREŹNIEWIZACJA

Oficjalnie i regulaminowo zjazdy sowieckiej kompartii są wydarzeniem epokowym (szczególnie zaś zjazdem epokowym jest zawsze zjazd aktualny) Życie jednak brutalnie wyrównuje tę urawniłowkę i na XXVII odbytych do tej pory zjazdów jedynie kilka przeszło do historii jako wydarzenia nietypowe czy przełomowe II zjazd odbyty w Brukseli i w Londynie w roku 1902 wyłonił bolszewików XX zjazd odbyty w 1956 roku przyniósł szokujący tajny referat Chruszczowa ujawniający zbrodnie Stalina Przedostatni XXVI zjazd odbyty w 1981 roku za panowania Breżniewa uchodzi za najbardziej nudny, po raz pierwszy od roku 1927 nie nastąpiła żadna zmiana personalna w biurze politycznym i w sekretariacie

A jaki był ostatni XXVII zjazd własnie zakończony w Moskwie?

Myszę, że był to zjazd stosunkowo typowy, a już w żadnym wypadku nie był to zjazd przełomowy Większość zjazdu przebiegała zgodnie z przedzjazdowymi przewidywaniami zachodnich sowietologów A więc po pierwsze, Gorbaczow ostatecznie otoczył się w biurze, sekretariacie i w Komitecie centralnym swymi ludźmi, po drugie, przedstawił projekt poprawy sowieckiej gospodarki, po trzecie, podtrzymał starą wersję o komunizmie i ZSRR jako przodujących siłach ludzkości oraz o USA jako osrodku imperializmu

To co zaskoczyło to skala ataku na Breżniewa i jego epokę Można nawet powiedzieć, że XXVII zjazd przebiegał pod hasłem debreżniewizacji, chociaż nie tak ostro jak XX zjazd pod hasłem destabilizacji (Gorbaczow ani razu nie zaatakował Breżniewa po nazwisku) Atak na epokę Breżniewa miał unaocznic partii i społeczeństwu jaką spuszczoną otrzymał Gorba-

czow i jaka zafajdana jest jego pozycja wyjściowa (co po latach przyda się także do tłumaczenia własnych niepowodzeń) Typowe, leninowskie okazały się środki, które zaproponował dla poprawy sytuacji Gorbaczow walka z biurokracją i biurokracją mitręgą, bodźce ekonomiczne, centralne planowanie i kontrola z jakąś tam decentralizacją (nikt nie wie jaką), oczyszczenie szeregów partii, dekrety i dekretowanie rzeczywistości itp

Typowe było również obiecywanie Do końca roku 2000 każda pojedyncza rodzina będzie miała własne mieszkanie, produkcja rolna, produkcja przemysłowa oraz dochód narodowy zostaną podwojone, wydajność pracy podniesiona o 2,5 razy, a rynek konsumenta zaopatrzonej w dobra różnego typu, w tym towary zaawansowane technologicznie i elektronicznie oraz komputery

Jest prawie pewne, że te prognozy nie spełnią się nawet w możliwym do zaakceptowania przybliżeniu, tak jak nie spełniły się prognozy Lenina o komunistycznym rajem dla wnuków, czy Stalina i Chruszczowa o komunizmie w ZSRR i przescięnięciu produkcyjnym świata zachodniego

Wystąpienia Gorbaczowa na XXVII zjeździe wykazały jednoznacznie, że nie wyrosł on poza uswiecone komunistyczne dogmaty reformy gospodarki, partii i społeczeństwa Podjął się on tak samo jak jego poprzednicy zadania niewykonalnego - uzdrowienia poprzez leczenie objawów, a nie przyczyn Ale skoro przyczyną jest komunizm trudno od Gorbaczowa wymagać by stał się chirurgiem komunizmu i podciął mu gardło To, że Gorbaczow podszedł do spraw po leninowsku jest nie tylko typowe, co gor-

sze, złe wroży (a żadne prognozy nie są tak łatwe i trafne jak czarnowidztwo wobec komunizmu) Złe wroży sowieckiemu społeczeństwu, które jak zwykle poniesie ciężar błędnych koncepcji kolejnej "re-

formy" gospodarki, ale i złe wroży światu, gdyż jak wiemy od 1917 bolszewicy kłajstrują porażki wewnętrzne zewnętrzną agresją imperium

ZBIGNIEW FARMUS

KOMUNIKAT
Kongres Polonii Kanadyjskiej - Okręg Toronto
W związku ze staraniami podjętymi przez KPK Okręg Toronto, w celu łączenia rodzin obywateli kanadyjskich i osób posiadających status "Lander Emigrant", pochodzenia polskiego, wszystkie osoby mające trudności ze sprowadzeniem najbliższej rodziny z Polski, proszone są o skontaktowanie się do dnia 20 marca br z Biurem KPK Okręg Toronto, przy 206 Beverley Str., lub telefonicznie pod numerem 979-9634, od poniedziałku do piątku, w godz. od 10 rano - 4 po poł

KPK-Okręg Toronto

School of Continuing Studies, University of Toronto, oferuje od 2-go kwietnia br osmioletni kurs kultury polskiej Kurs ten jest przeznaczony głównie dla młodzieży pochodzenia polskiego, która interesuje się Polską i chciałaby poznać kulturę swych przodków

Wykłady będą prowadzone po angielsku Kurs jest płatny (\$ 135 00), lecz istnieje możliwość uzyskania stypendiów przez studentów Uczestnictwo w kursie będzie brane pod uwagę przy selekcji kandydatów na kurs letni w Rzymie

Zajęcia będą się odbywać w srody w godzinach 7-9 wieczor na uniwersytecie torontonskim Zgłoszenia proszę kierować do School of Continuing Studies, University of Toronto, 158 St George St., Toronto, M5S 2V8 Tel 978-2400

UWAGA

FIRMY WYSYLAJĄCE PACZKI !!!
KONTENERY DO POLSKI
MONTREAL — GDYNIA

● ładunki handlowe ● miemie przesiedlencze ● paczki
Expedytor Lep International Inc
407 rue McGill, Montreal, Que., H2Y 2G5
Informacje w językach angielskim, francuskim i niemieckim (514) 849-9321 H Becker
w języku polskim (514) 525-4881 T Kaczor

Ciąg dalszy ze str. 3

Cummings twierdzi, że CSIS interesuje się szczególnie zagranicznymi pracownikami tych firm, pod kątem ich ewentualnej szpiegowskiej działalności. Pracownicy ci nie są chronieni statusem dyplomatycznym i mogą być za taką działalność ukarani. Nie ujawniono dotąd publicznie konkretnych przykładów nielegalnych działań tych zagranicznych przedsiębiorstw.

Czasami lepiej nie stosować kary - twierdzi Cummings, niekiedy można więcej osiągnąć poprzez zebranie informacji o nielegalnych posunięciach i przekonanie tych ludzi, by opuścili nasz kraj.

Wszystkie zafowane kraje robią wszystko, by zdobyć tajne informacje technologiczne na naszym bogatym ontaryjskim terenie.

Polski konsul, który należy do największych w Toronto, mieści się w 21-pokojowej posiadłości w stylu tudor przy Lakeshore Boulevard West. W ciągu 10 ostatnich lat rozrosł się bardzo. Polski konsul kupił posiadłość w 1976 roku za sumę pół miliona dolarów.

Ostatnio wydał 208 000 dolarów na wybudowanie przybudówki, która zwiększa blisko dwukrotnie powierzchnię budynku.

Działacze torontonskiego Kongresu reprezentującego 80 tys. polską społeczność torontonskiej metropolii są przekonani, że konsul PRL służy jako baza dla sowieckich agentów, ponieważ Sowici nie mają tu swego konsulatu. Twierdzą, że zwiększenie powierzchni budynku nie wiąże się z prowadzeniem oficjalnej działalności. W ostatnich latach bowiem nie wzrosła liczba wydawanych w konsulacie wiz i paszportów.

Rząd PRL pomaga też finansowo gazecie wydawanej w języku polskim w Toronto Tygodnik pod nazwą "Kronika Tygodniowa" wydaje się opierać prawie całkowicie na ogłoszeniach firm PRL-owskich. Gazeta ta próbuje konkurować z kilkoma antykomunistycznymi gazetami wydawanymi w polskiej społeczności w Toronto.

Konsulat Korei Południowej z kolei, jest bardzo aktywny w 30-tysięcznej społeczności koreańskiej. Z nieujawnionych źródeł wiadomo, że dwóch agentów koreańskiego wywiadu pracuje tu na pełny etat. Mieszkający tu Koreańczycy są przerażeni kłopotami jakich mogą się nabawić ze strony koreańskiego wywiadu i służby bezpieczeństwa.

W ubiegłym roku konsul Korea Południowej miał organizować kampanię wycofania ogłoszeń firm państwowych i prywatnych swego kraju z gazety, która odnosiła się krytycznie do stosunków panujących w Korei Północnej. Do niesienia tym konsulatom przeczył.

Podobna sytuacja panowała w 45-tysięcznej społeczności filipińskiej, gdy konsul Filipin próbował neutralizować torontonskich oponentów reżimu prezydenta Ferdynanda Marcosa.

To zdjęcie ilustrowało artykuł, który ukazał się w "The Globe and Mail". Przedstawia ono widok konsulatu PRL z lotu ptaka, z informacją że jest to jeden z największych konsulatów w Toronto.

Komentujemy:

Tyle The Globe and Mail Sądzą, że nie mało, jak na kanadyjską gazetę. Przyjrzyjmy się jeszcze raz głównym tezom swobodnie przetłumaczonego tekstu, zwłaszcza tym, które dotyczą nas Polaków osobiście (rzetelnie zainteresowanych tą sprawą odsyłam do oryginału).

- Konsulat PRL, podobnie jak placówki handlowe i dyplomatyczne innych krajów prowadzi na terenie Toronto i okolicy działalność szpiegowską i dezinformacyjną.

- Działalność dezinformacyjna skierowana jest w szczególności na organizację i osoby, które udzielają pomocy Solidarności w kraju.

- Metodą działania służb wywiadowczych jest dyskredytacja osób w tej dziedzinie aktywnych (Nie na darmo w Polsce krąży więc plotki podejrzania i oskarżenia koncentrujące się na kilku zaledwie osobach zaangażowanych w prosolidarnościową działalność).

- Konsulat zbiera informacje o ludziach najbardziej w życie społeczne Polonii zaangażowanych.

- Jeżeli jest prawdą, iż na terenie polskiej placówki konsularnej pracują służby wywiadowcze KGB, można zakładać iż właśnie na terenie Toronto ich współpraca jest skoordynowana i bardziej ściśle niż tam gdzie Rosjanie pracują samodzielnie. Oznaczać to może, że mamy do czynienia ze szczególnie niebezpiecznym, dobrze wyszkolonym i zdeterminowanym wywiadem.

- CSIS, jak wynika z wypowiedzi jej rzecznika, nie jest skłonna do drastycznych posunięć, wobec wykrytych agentów i woli się ich raczej z naszego kraju bez szumu pozbyć (Ma to swoje głębokie uzasadnienie. Kanada nie prowadzi na szeroką skalę działań szpiegowskich. Nie jest więc zainteresowana spektakularnych aresztowaniach, a następnie wymianie agentów).

- CSIS obserwuje pracowników placówek handlowych i dyplomatycznych. Odnawia ich kontakty w środowisku emigracyjnym (Jeśli nie mamy skrupułów moralnych wobec tego typu kontaktów miejmy przynajmniej pragmatyczne, teczka w CSIS nie przepada, a zaszkodzić może).

CO Z TEGO ?

W Polsce możemy nie lubić się personalnie, nie zgadzać się co do metod działania, interpretacji sytuacji w kraju, koncepcji Solidarności na prawicy czy lewicy. Możemy nawet nie współpracować ze sobą w akcjach na rzecz kraju, skoro narosły w nas wzajemny zał, podejrzania, agresja. Przecież nie na darmo po polonijnym środowisku snują się osoby, które właściwszy się w różne akcje koncentrują się w końcu na szczycie ludzi na siebie. Osoby, które wydają się cenne dzięki swym umiejętnościom, talentom czy kontaktom, które jednak dziwnie łatwo zmieniają pola swych aktywności, pozostawiając po sobie pozogę i skłócone środowisko. Dziwnym trafem penetrują "troj-

kąt bermudzki" - KPK, Biuro Solidarności i PCAG, nie omieszkując wkroczyć i w inne społeczne inicjatywy i organizacje.

Przykładem konfliktu, który trwa od lat i który znalazł dopiero pełne publiczne ujście w dwóch ostatnich numerach Echa Tygodnia, jest ciągnący się nieomal od początku istnienia spór o Biuro Solidarności przy CLC. Był kierownik tego biura Zygmunt Przetakiewicz, obecnie dziennikarz prawniczy "Sun" wszedł w konflikt z CLC na tle lewicowych posunięć, które prowadziło CLC z wykorzystaniem symboliki Solidarności i jej biura.

Zarzuty Przetakiewicza nie znalazły jednak zrozumienia u władz krajowych Solidarności, którym zależało na utrzymaniu dobrych stosunków ze związkami zawodowymi i z CLC w szczególności. Biuro Solidarności w Toronto przez krótki okres czasu znalazło się we władaniu władz komisarycznych, by następnie objął je uznany przez przedstawicielstwo Solidarności w Brukseli z mandatem krajowym, obecny kierownik biura Wojciech Gilewski.

Przebieg konfliktu opisałam w jednym z wczesnych numerów Echa Tygodnia, stojąc na stanowisku legalistycznym, decyzyjność władz krajowych uznając za wiążącą i niepodważalną. Zdawałam sobie sprawę jednak jak niepopularna jest w środowisku polonijnym lewicowość.

Nietrudno więc pojąć jak bardzo izolowane od spraw polonijnych jest owe biuro i jak trudno przywrócić porozumienie.

Do tego doszła ostra polaryzacja stanowisk działaczy Solidarności w Kanadzie, w rezultacie której rozpadła się całkowicie szansa na nową organizację prosolidarnościową najnowszej fali emigracyjnej w Kanadzie.

Wzajemne oskarżenia nie przeszkodziły jednak całkowicie stronom zaangażowanym w konflikt do prowadzenia działalności. Biuro Informacyjne przy CLC pozostało, rozsyła swój biuletyn informacyjny, pomaga w rozprawianiu materiałów brukselskich, uczestniczy w wiecach i akcjach (także wiecujących) w zamian za pomoc finansową i moralną dla Solidarności na forum międzynarodowego świata pracy. Mówił o tych sprawach w sposób bardziej od Gilewskiego interesujący i otwarty, działacz biura brukselskiego Mirosław Chojcki (na łamach Echa Tygodnia w październiku, ub roku).

Zygmunt Przetakiewicz, z kolei prowadzi bardzo pozytywną i pogładową rubrykę "Solidarnosc" w gazecie Sun, w której wybiega poza ścisłą problematykę związku, komentując różne wydarzenia w bloku sowieckim, czy w świecie nie kryjąc się ze swym prawniczym nachyleniem. Rubryka ma spore znaczenie opiniotwórcze w środowisku kanadyjskim i nie tylko. W dużym stopniu oddaje bowiem odczucia i niepokój społeczności emigracyjnych ze wschodniej Europy.

Wreszcie Polish Canadian Action Group czy Solidarnosc i Niepodleglosc, zaangażowana w konflikt bardziej personalnie niż organizacyjnie ocalała, kontynuuje swą ofiarną pomoc dla Solidarności mimo iż nie rości sobie prawa do jej reprezentowania. Trudno natomiast mówić o jej współpracy z torontonskim biurem Solidarności - zwłaszcza w tonie silnych emocji i nieporozumienia.

Wielu naszych czytelników wyraziło zdumienie, że opublikowaliśmy tak ostry w tonie materiał i wyraziło obawy, czy nie zaszkodzi to Solidarności samej. Stoimy na innym stanowisku. Szepczane od lat plotki i kwasy czynią tę szkodę o wiele więcej. Podsycają przez wspólnych wrogów nienawisc uniemożliwiając zupełnie porozumienie. A powinniśmy wszyscy, zwłaszcza ci, którzy w Solidarności w kraju zdobyli pewne doświadczenie, wziąć udział w załagodzeniu konfliktu, który personalnie nabrał monstrualnych rozmiarów, w rzeczywistości natomiast dałby się zredukować do dyskusji o funkcje i koncepcje Solidarności w kraju i za granicą. Dyskusji, w której mogą brać wszystkie strony udział, jako ludzie o różnych poglądach na wspólną sprawę.

W Calgary, na początku kwietnia ma odbyć się konferencja grup prosolidarnościowych z Kanady. Jest to szansa na rozmowę przy stole okrągłym.

Będę się dobrze przyglądać tym, którzy tę szansę odrzucają.

GRAŻYNA FARMUS

KŁOPOTY Z NAUKĄ JĘZYKA ANGIELSKIEGO

Prof
ALEKSANDER
PIEKARSKI

O WYMOWIE PO RAZ TRZECI

Dokończenie wiadomości o wymowie spółgłosek w angielskim.

R - wymawia się inaczej niż w polskim ale nie przy sparsza to nam żadnych kłopotów jeśli się słucha i usiłuje nasładować. Dziękujemy Bogu, że nie jesteśmy Chinczykami, w ich języku nie istnieje ta głoska podobno Chinczyki nazywają R psią i terą

S - w takich wyrazach jak *small smile bless* i podobnych wymawiane bywa różnie niektórzy wymawiają tak twardo że bardziej przypomina ta głoska nasze SZ niż nasze S. To żadna nieporęczność ani seplenienie tylko dopuszczalne odchylenie w tym języku

SH w wyrazach typu *short shake sure* wymawiają anglojęzyczne narody różnie najczęściej bardziej miękko od polskiej głoski SZ. Brzmi to jak polskie S w wyrazach *śmiech śmiały*

J,G - w wyrazach typu *George Jim job joke gin* wymawiane jest bardziej miękko niż polskie DŻ aż do takiego stopnia że brzmi jak nasze DZ w wyrazach *dzwig dobrodziej*

TH - jest najtrudniejszą spółgłoską do nauczenia się dla Polaka. Nie istnieje w naszym języku. Dla Chinczyka R jest trudną psią głoską dla nas TH to prawdziwie gęsia głoska! Gęsi przestraszone gę gają rozwścieczone syczą I to jak! Zeby je nasładować czy przedrzeźnić należało by wziąć lekko język między zęby i syczeć sss sss sss. Syczenie z tak ułożonym językiem jest najpopraw

niejszą pod słońcem wymową angielską bez dzwięcznego TH w wyrazach typu *think thank* czy też *bath*. Tęgo nie zapiszemy żadną, teraz na szego łacinskiego alfabetu! Słowniki angielskie stosujące międzynarodowy zapis fonetyczny tę głoskę drukują znakiem O. Na przykład słowo THINK (Oink). Jeśli mimo wysiłków zamiać angielskiego O wychodzi ci Czytelniku coś co brzmi jak F nie rozpaczaj Twoja mowa będzie zrozumiała zresztą tak wymawia ze 20% społeczeństwa anglojęzycznego. Nie wolno natomiast upraszczać sobie angielskiego O głoską S bo wyjdą z tego dziwolągi! Zechcesz powiedzieć ja myślę po angielsku *I think* wypowiesz *AI sink* wyjdzie z tego topić się. Tak! *Think* = myśleć *sink* = tonąć

Teraz o dzwięcznej odmianie gęskiej głoski. Wymowa w wyrazach typu *this that*. Znow próbujemy nasładować rozgniewaną gę, która nie syczy bez dzwięcznie lecz bzyka. Przy opisanym już gęsim ułożeniu języka między zębami usiłujemy przeciągle mówić Z czyli zzz zzz i już potrafimy poprawnie wymówić słowa typu *THIS THAT THOUGH*

W międzynarodowej transkrypcji używa się znaku np *THIS (ɪs)*. Jeśli nam nie udaje się wymowa dzwięcznej gęskiej głoski najbardziej zbliżona dla angielskiego ucha będzie głoska brzmiąca jak polskie D. Tak też spora część Anglików Amerykanów czy Kanadyjczyków wymawia. Nie wolno wymawiać tej głoski jak DZ gdyż brzmi to dla angielskiego ucha bardzo śmiesznie i nieudolnie

Oczywiście nie wyczerpałem wszystkich zagadnień wymowy spółgłosek. Poruszyłem jedynie te aspekty wymowy, które sprawiają najczęściej kłopotów

Co można poradzić w zakresie samogłosek? Najczęściej niezrozumienie mowy może wynikać z głoską brzmiącą pośrednio między polskim I a Y w wyrazach typu *chips Wilson Simpson*. Chodzi o potoczny język ulicy a nie radia i telewizji. Trzeba być przygotowanym słuchowo że np kierowca autobusu krzyknie "sempsn" zamiast spodziewanego przez nas "sympsn" że w sklepie sprzedawca nie zrozumie słowa *chips* wypowiedzianego przez nas *czips* bo on mówi i chce słyszeć coś w rodzaju *czeps*

UWAGA NOWI IMIGRACI EMERYCI OSOBY I RODZINY O NISKICH DOCHODACH

Jeżeli dochody Wasze nie przekroczyły w 1985 \$ 12 000 dla osób samotnych \$ 17 000 dla rodzin

kwifikujecie się Państwo do bezpłatnego wypełnienia formularza podatkowego (INCOME TAX RETURNS)

KPK Okręg Toronto organizuje tradycyjnie klinikę podatkową w marcu i kwietniu 1985 r. Formularze będą wypełniane przez specjalistów w srody, w godzinach 6:30 - 9:00 wieczorem, w biurze Kongresu przy ulicy 206 Beverley. Podane limity finansowe będą ściśle przestrzegane.

KONIECZNA uprzednia telefoniczna lub osobista rejestracja

Na umówione spotkanie proszę przynieść formularze podatkowe (Income Tax Forms) oraz wszystkie potrzebne dokumenty jak SIN, informacje o dochodach z tytułu zatrudnienia (T4), emerytury (T4A), zasiłku bezrobotnego T4U, procentów od oszczędności T5, dodatku rodzinnego TFA1, o wydatkach na studia T2202A, na opiekę nad dziećmi, opłaty związkowe, wydatki na leczenie i cele charytatywne. Proszę poseregować dokumenty na poszczególnych członków rodziny, jak również przynieść zeznanie podatkowe z roku ubiegłego.

WAZNE! Zeznanie podatkowe powinny wypełnić również osoby, które w Kanadzie jeszcze nie pracowały, ponieważ mogą kwalifikować się do zwrotu pieniędzy z tytułu otrzymania dodatku rodzinnego na dzieci lub zapłaconego czynszu.

Szczegółowych informacji udziela Ośrodek Pomocy Polakom Imigrantom, 206 Beverley St w Toronto, tel 979 - 9634, 39

ZAPIS WYMOWY ANGIELSKIEJ jest trudny. Od pięćdziesięciu lat istnieje tak zwany Międzynarodowy Alfabet Fonetyczny. Pozwala on zapisać wszelkie głoski we wszystkich językach świata. Kieszonkowy słownik angielsko-polski i polsko-angielski pary autorskiej Janiny Jaslan i Jana Stanisławskiego wydanie Wiedza Powszechna w Warszawie zawiera opis tych liter dla języka angielskiego i polskiego. Można mieć wiele uciechy usiłując odczytać polską wymowę w polsko-angielskiej części słownika. Słownik ten można kupić bez trudu w Toronto w polskiej księgarni "Związkowca".

W Międzynarodowym Alfabetie Fonetycznym istnieją między innymi nawet litery dla oznaczenia dwóch sposobów wymawiania K w języku arabskim, czy też wymawiania H na kilka sposobów. Zeby to wszystko odczytać, trzeba jednak wpięć oryginalną wymowę usłyszeć, no i zapamiętać w skojarzeniu z odpowiednim znakiem (literą).

Niestety konserwatywni Anglicy, Amerykanie i Kanadyjczycy w swoich słownikach uparcie trzymają się innych zapisów fonetycznych. Panuje na tym polu chaos. Co wydawca, to inny system transkrypcji. Kupując jakikolwiek słownik języka angielskiego należy przejrzeć pierwsze strony i upewnić się, czy wydawca użył Międzynarodowego Alfabetu Fonetycznego. Odkrycia bywają zaskakujące. Na przykład "The Pocket Oxford Dictionary Of Current English" szóste wydanie z roku 1982 stosuje swoją własną transkrypcję fonetyczną. Ten sam słownik w wydaniu siódmym z roku 1984 zastosował Międzynarodowy Alfabet Fonetyczny.

W następnym odcinku omówimy akcent i intonację (melodię) w języku angielskim. Uwzględnimy również problemy wymowy samogłosek i dwugłosek.

INCOME TAX

Solidnie - tania
Codzienne od 16 do 22,
soboty i niedziele od 9 rano - 22 wieczorem
Okolice High Park - Bloor
TEL 766 - 4701, GABRIEL

175 186

ZAOSZCZĘDZISZ CZAS I PIENIĄDZE
oddając mi Twój INCOME TAX RETURN,
Specjalne ZNIŻKI dla nowo przybyłych i senior-citizens
Nie czekaj, zadzwoń
534 - 7772 między 9 am - 9 pm
CHRISTOPHER

173 185

ACCOUNTING AND INCOME TAX SERVICES

Andrzej Sikorski
Tania i dokładnie wypełnia zeznania podatkowe,
również w Twoim domu. Bezpłatne porady
TEL 298 - 4757

CHESTER'S INCOME TAX SERVICE

CZESŁAW KEPA
TEL 278 - 2660
Income Tax Konsultant, Członek Kanadyjskiej
Federacji Income Tax Konsultantów, w y k o n u j e
rozliczenia podatkowe w Twoim domu

O T T A W A tez ma serwis podatkowy w języku polskim

Daj swoje zeznanie podatkowe do wypełnienia
specjalistom. Korzystnie i miedrogo
Grono stałych klientów wzrasta z każdym rokiem
Bądź i Ty wśród nich

TEL. (613) 738-0781 - 24 godziny

DANIEL S.A. GALON INCOME TAX PREPARATION

Jeśli jesteś nowo przybyłym możesz również
otrzymać pieniądze od rządu

173 184

PRE-EASTER PRICE DISCOUNTS KROKUS MEAT DELICATESSEN

1572 Bloor St W, (1/2 block west of Dundas St W) Tel 534-2023
We produce 100 kinds of meat products by our highly qualified european butchers
under the supervision of the owner (3rd generation in the meat business)
OUR SLOGAN "First try, then buy NO LIMIT PER PURCHASE
From March 10 to April 8 1986

KIELBASA NO 1 R.T.E. \$3.29 lb. SAVE \$1.30 OWN PRODUCTION	Price COUNTRY HAM \$2.89 lb. SAVE \$2.00 R.T.E. OWN PRODUCTION	SHOULDER HAM (BALERON) R.T.E. \$2.99 lb. SAVE \$1.20 OWN PRODUCTION	Price PATE Cognac Meat Herb \$2.19 lb. SAVE \$1.80 OWN PRODUCTION	SMOKED KIELBASA (for cooking) \$2.79 lb. SAVE \$1.50 OWN PRODUCTION	KRAKUS JAM 99c SAVE 65c POLISH IMPORT
KRAKUS SYRUPS • Strawberry • Morello Cherry • Black Currant • Raspberry \$1.79 SAVE 60c EUROPEAN IMPORT	MILK CHOCOLATE W/HAZEL NUTS WEDEL \$1.59/150g SAVE \$1.00 EUROPEAN IMPORT	Price INKA INSTANT NATURAL COFFEE 1 19/150g EUROPEAN IMPORT	Price INKA INSTANT Natural Coffee \$1.65/250 g EUROPEAN IMPORT	CREAM FUDGE CANDY \$1.49 lb. SAVE 50c EUROPEAN IMPORT	HOMEMADE ROAST BEEF \$3.49 lb. SAVE \$2.30 OWN PRODUCTION
EDAM CHEESE \$2.99 lb. SAVE \$1.20 EUROPEAN IMPORT	ROAST BEEF inside/outside SIRLOIN TIP A1 \$2.99 lb. SAVE \$1.00 ONTARIO FARMS	Round T Bone & Sirloin STEAKS A1 \$2.99 lb. SAVE \$1.40 ONTARIO FARMS	FRIED BACON \$2.49 lb. SAVE \$1.50 OWN PRODUCTION	SIDE RIBS \$1.69 lb. SAVE \$1.20 ONTARIO PORK	KRAKUS DILL PICKLES \$1.49 lb SAVE 30c POLISH IMPORT
BACK RIBS \$2.69 lb. SAVE \$2.00 ONTARIO PORK	VEAL CHOPS A1 \$3.95 lb. SAVE \$2.30 ONTARIO FARMS	EUROPEAN STYLE RYE BREAD \$1.29 Buy one & get one free	Price ASSORTED CHOCOLATE BONBONS \$2.29 lb. EUROPEAN IMPORT	LIVER SAUSAGES FINE & COURSE \$2.49 lb. Buy one & get one free OWN PRODUCTION	French Toffee candy \$1.59 FREE Videocassette
From March 17 EASTER SPECIAL to April 8, 1986					
EASTER HAMS Old Fashioned Style \$1.59 lb. SAVE \$1.20 OWN PRODUCTION	EASTER KIELBASA in rings \$2.99 lb. SAVE \$1.70 OWN PRODUCTION	DINNER ROLLS MIXED 8c ea. 86c/12 piece bag	Price HUNTER'S KIELBASA (DEBRECZYNA) \$2.29 lb OWN PRODUCTION	SAUERKRAUT "KRAKUS" \$1.29/796ml SAVE 40c POLISH IMPORT	Krokus SOUP MIXES Red Borsch White Borsch Mushroom Bartay 89c SAVE 35c

POTRZEBNA CI POMOC W NAUCE CZYTANIA I PISANIA W JĘZYKU POLSKIM LUB ANGIELSKIM PROSIMY DZWONIC DO BIURA

Beare Weatherup
Kurator Szkół Publicznych
Tel 591 - 8045 8 30 do 4 30

NOWE przedsiębiorstwo operujące w prowincji Quebec poszukuje osoby pragnącej umieścić się finansowo do pracy w Quebec a w przyszłości w pozostałych prowincjach USA i Europie. Wymagania szerokie kontakty w sferach handlowych i finansowych oraz szybkość decyzji. Wynagrodzenie 75 000 \$ rocznie (możliwość pracy na pełny etat).
TEL 1-418 842-6870 w g 9-10 i 18-19

ANNA DUBISKA pracownik firmy H&R BLOCK THE INCOME TAX PEOPLE THE INCOME TAX PEOPLE

Fachowo wypełnia zeznania podatkowe. Opłaty od \$ 10 00 wzywa. Zapewniamy Klientom zafatowanie spornych spraw z Urzędem Podatkowym bez dodatkowych opłat przez cały

CASH BACK PROGRAM - WYPŁACAMY GOTÓWKĄ ZWROTY PODATKU

EATON'S
Don Mills,
447 - 3331
wew 206
For year-round
service District
Office
2388 Eglinton Av E
Scarborough, Ont
M1K 2P3

LESZEK SZUMAN

życie po śmierci

Dokonczenie

Może nawet uda się wydac coś na temat magii, o czym przeciętny Europejczyk znad Wisły nic nie wie. A przecież w tej dziedzinie istnieje co najmniej kilka "szkoł" m.in. Starożydnoska, której niebezpieczną skuteczność wypróbowałem osobiście (nota bene klucz do niej jest ukryty w tekście Starego Testamentu), Woodu na Antylach, Macumba w Ameryce Centralnej i Południowej. Odrębny rozdział to magia stosowana na wyspach Pacyfiku i w Afryce.

Doswiadczony mag potrafi usmiercić człowieka na odległość na różne sposoby i nie ma w tym żadnej sugestii ani cyrkowych sztuczek, jak to sobie wyobrażają naiwni pisarze popularnych książek.

Tak się składa, że mieszkając przez wiele lat w Ameryce Południowej jestem obeznany z problemami magii jak rzadko kto.

Aby zrozumieć istotę owych "nauk tajemnych" jak dawniej, może i słusznie, nazywano późniejszą metapsychikę i parapsychologię, należałoby całkowicie zmienić zapatrywania na różne zagadnienia i myślnie, zakorzenione w nas poglądy. Należałoby wykreślić z pamięci i z podświadomości różne dogmaty i przesady, wpajane nam w młodości w czyimś interesie.

Pamiętajmy, iż każdy z nas jest stale pod obstrzałem różnego rodzaju poglądów i wpływów. Trzeba więc nie lada bystrości umysłu, aby w każdej sytuacji zachować własny, indywidualny punkt widzenia w tym chaosie, jaki w naszym mózgu stwarzają często sprzeczne ze sobą, narzucone nam poglądy.

Ostatnie sto lat to okres ogromnej technizacji naszego codziennego życia. Okres pary, elektryczności, atomu i luksusowych łazienek. Ten pęd do ułatwienia sobie życia zabił w człowieku wszelkie dążenia i pragnienia idące w kierunku rozwoju naszego życia duchowego i oddalił nas od natury.

Podobny dramat przeżywa i nasza współczesna medycyna. W wyniku odrzucenia metod terapii ludowej i zdominowania sztuki lekarskiej przez chemię zabrnęliśmy w ślepy zaułek, leczymy choroby, lecz nie człowieka.

Nie omawiałem tutaj znanej za granicą rewelacji w postaci niezrozumiałych szumów w radioodbiornikach na falach krótkich. Kto ma jednak odpowiednie urządzenia, niech spróbuje. Potrzebny jest w tym celu magnetofon o różnych nastawnych szybkościach nagrywania. Dylatacja takich dźwięków daje wyraźnie wymawiane słowa tekstu przekazu. Tę zabawę zaczęto ostatnio na Zachodzie traktować poważnie, odkąd tym sposobem dowiedziano się nazwisk poszukiwanych morderców.

Nie przedstawiłem także losów dusz samobójców, co do których istnieją "stamtąd" różne sprzeczne zdania. A także problemu reinkarnacji, o którym to zagadnieniu każda z wielkich religii ma swe własne odrębne zdanie.

UWAGA! W kolejnym numerze rozpoczynamy przedruk książki Leszka Szumana pt. "Astrologia i polityka". Fragmenty tej książki drukowaliśmy w noworocznym numerze Echa.

Prawie że nic nie wiemy o organizacji i hierarchii społecznej po tamtej stronie życia. Ze ona istnieje, nie ulega najmniejszej wątpliwości.

Istnieją przecież tysiące zaprotokołowanych wypowiedzi różnych mediów i zjaw "muszę odejść", "od-

wołują mnie", "nie wolno mi", "moje zadanie jest już skończone", "muszę przerwać rozmowę", itp. zwroty świadczą o tym, iż ktoś po tamtej stronie rządzi tą inną rzeczywistością, lecz w jakim celu? Kto jest tym kims?

KONIEC

Credit Union

Credit Union

UWAGA

Polonia w Toronto i okolicy POLISH ALLIANCE TORONTO

CREDIT UNION LTD

(Wejście od wschodniej części budynku)

TEL. 762 - 9523

3-miesięczne certyfikaty ... 10% rocznie

Pozyczki personalne

i hipoteczne ubezpieczenia na życie

BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE

CODZIENNIE od 12 do 2 30 po poł i od 7 30 - 9 wiecz

WTORKI tylko od 12 do 2 30 po poł oraz SOBOTY

od 10 do 12 30

Od 1 MARCA do 30 KWIETNIA 1986

w każdy czwartek

PORADY PODATKOWE

udzielane bezpłatnie przez

pana K POMIANOWSKIEGO C G A

Byłego pracownika "REVENUE CANADA"

Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej
nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union

2150 Bloor St West, Toronto

PROSIMY WYCIĄC I ZACHOWAĆ
● TANE PRZELOTY CZARTEROWE DO POLSKI ● DOWOLNE DNI ODLOTU
I POWROTU ● POBYT NIEOGRANICZONY ● LOTY BEZPOŚREDNIE ● BAGAŻ
DOZWOLONY 30 kg ● SPECJALNA ZNIŻKA DLA DZIECI ●

ODLOTY TORONTO / WARSZAWA		KOSZT	POWROTY WARSZAWA / TORONTO		KOSZT
MARZEC 27	KWIECIEŃ 18	\$ 375 00	KWIECIEŃ 18		\$ 375 00
MAJ 02 09		\$ 400 00	MAJ 02 09 16 23 30		
MAJ 16 -3 30			CZERWIEC 06 11 13 18 20		\$ 400 00
CZERWIEC 06 11 13 18 20		\$ 425 00	CZERWIEC 25 27 29		
CZERWIEC 25 27 29			LIPIEC 02 04 09 11 13		
LIPIEC 02 04 09 11 13 16		\$ 460 00			
LIPIEC 18 23 25 27 30			LIPIEC 16 18 23 25 27 30		\$ 425 00
SIERPIEŃ 01 03 06 08 13 15			SIERPIEŃ 01 03 06 08 13 15		\$ 460 00
SIERPIEŃ 20 22 27 29 31		\$ 425 00	SIERPIEŃ 20 22 27 29 31		
WRZESIEŃ 03 05 12 17 26			WRZESIEŃ 03 05		
PAŹDZIERNIK 01 08 17		\$ 400 00	WRZESIEŃ 12 17 26		
LISTOPAD 21			PAŹDZIERNIK 01 08 17		\$ 425 00
GRUDZIEŃ 19		\$ 425 00	LISTOPAD 21		
STYCZEŃ 09 1987		\$ 400 00	GRUDZIEŃ 19		
			STYCZEŃ 09 1987		
			LUTY 15 1987		

BLIŻSZYCH INFORMACJI UDZIELA ● ZGŁOSZENIA PRZYJMUJE
HIGH PARK TRAVEL CENTRE LTD.

NAJWIĘKSZE POLSKIE BIURO PODRÓŻY
JERZEGO ŁUCKIEGO

1592 Bloor St W, Toronto, Ont M6P 1A7
Stacja kolejki "Dundas West"
TEL 533 - 9496, 533-9497, 533-8417, 533-8235

MODA

Bizuteria

1945 Chanel w swoim domu mody przy ulicy Cambon w Paryżu wśród wielu nowości włączyła do swojej kolekcji łańcuchy połączone z imitacjami kamieni szlachetnych, "sąsiadujące" ze sznurami pereł

Aksesoria te (może bardziej czasem to słowo pasuje do tego rodzaju dodatków niż bizuteria kojarząca się z bardziej wyrafinowanymi wyrobami) przypominane są w bieżącym sezonie przez Karla Lagerfelda. Bardzo korzystnie prezentują się ozdoby łańcuchów na czarnym tle

Na wiosnę złoty kolor bizuteryjnych akcesoriów zastąpi srebro według projektantów odpowiedniejsze na tę porę roku. Nowości, zegarek w stylu "mechanicznym" z ornamentem pseudonitów

Halka Siermięga

O lekach

Gdy zachodzi potrzeba zastosowania jakiegoś leku, często pada zdanie "Mam, ale nie wiem, czy jest dobry, leży już dość długo"

Istotnie w wielu domach znaleźć można ogromne zapasy leków w opakowaniach napęczonych i mienaruszonych, pobranych przy okazjach różnych zachorowań, niekiedy pozostałych po niezujących już członkach rodziny. Każda kolejna wizyta u lekarza zasoby te powiększa. Przeważnie też zawartość apteczki tylko w części znana jest ich właścicielom

Otóż znaczna większość leków zachowuje ważność przez okres trzech lat. Ale są wyjątki. Na przykład nitrogliceryna ma termin ważności jeden rok, czopki eufilinowe dwa lata, furosemid również dwa lata, niektóre leki ampulkowane cztery do pięciu lat

Termin ważności wylicza się z podanej na opakowaniu daty produkcji figurującej często jako numer serii. W numerze tym dwie ostatnie cyfry są rokiem, trzecia i czwarta od końca miesiącem produkcji. Np. liczba 60 184 oznacza, że lek był wyprodukowany w styczniu 1984 roku. Jeśli termin ważności jest krótszy od trzyletniego, musi być uwidoczony na opakowaniu

Należy też sprawdzać, czy nie ma adnotacji o sposobie przechowywania, ponieważ niektóre leki wymagają trzymania w suchym czy chłodnym miejscu lub chronienia przed światłem. Niewłaściwe przechowywanie może przyczynić się do zepsucia leku jeszcze przed upływem terminu ważności

Nie należy używać leków, które zmieniły barwę, kon-

systemę, zapach lub, w przypadku roztworów, wystąpiło w nich zmętnienie lub strąty

Leki nie tracą wartości leczniczych w jednej chwili, toteż na pewno można liczyć na ich skuteczność jeszcze przez parę miesięcy po upływie terminu ważności, jednakże nie za długo

Ażeby zatem przyczynić się do racjonalnego gospodarowania lekami należałoby

opróżnić domowe zakamarki z zalegających w nich leków,

sprawdzić terminy ważności i zniszczyć leki przeterminowane, (zniszczyć, a nie wyrzu-

cać leków do smieci w opakowaniach),

sporządzić alfabetyczny (konieczne!) i czytelny spis wszystkich posiadanych leków z odnotowaniem ilości każdego z nich

Taki (aktualizowany) spis przedstawiać należy lekarzowi przy kolejnych wizytach. Jeden rzut oka wystarczy ordynującemu dla zorientowania się, czy potrzebny pacjentowi lek znajduje się w domowej apteczce. Jeśli tak, nie zachodzi potrzeba wypisywania nowej recepty

Nieprzeterminowane i nierozpieczętowane, a zbędne specyfiki można zwrócić w aptekach prowadzących nieodpłatną zbiorczą

KULINARIA

Zapiekanka "zimowa"

1 kg ziemniaków, 30 dag wieprzowiny, 20 dag cebuli, 10 dag marchwi, 1 por, 5 łyżek posiekanego szczypiorku z koperkiem i zieloną pietruszką, 2 ząbki czosnku, 1- 1/2 łyżki smalcu, 1 szklanka domowego wina, sól, pieprz, 4 łyżki posiekanej zielonej pietruszki lub suszone liście pietruszki

Mięso wieprzowe oczyścić, umyć, pokrajać w drobne paski, wymieszać z posiekanym szczypiorkiem, pietruszką i koperkiem, oprószyć solą i pieprzem, włożyć do miski. Cebulę obrać, opłukać, drobno pokrajać. Jedną pokrajaną cebulą posypać mięso, zalać winem, przykryć i pozostawić w dolnej części lodówki na 12-15 godzin. Pozostawioną cebulę posiekać drobniej. Marchew i ziemniaki oczyścić i opłukać. Por oczyścić

i umyć bardzo dokładnie. Wszystkie warzywa drobno posiekać, a ziemniaki pokrajać w cienkie plasterki. Czosnek obrać, posiekać. Warzywa wymieszać z ziemniakami, dodać cebulę, którą było obłożone mięso, lekko posolić i oprószyć pieprzem

Zarodoporne naczynie posmarować smalcem. Na dnie naczynia ułożyć połowę przygotowanych ziemniaków z warzywami. Na tej warstwie ułożyć mięso z winnej marynaty i przykryć drugą połową ziemniaków z warzywami. Podlać marynatą i dodać tyle gorącej wody, żeby przykryła potrawę. Skropić smalcem, wstawić do nagrzanego piekarnika. Gdy zawrze wyjąć i szczelnie przykryć. Utrzymywac potrawę w piekarniku o temp ok 130°C przez 2-2,5 godziny. Gotową potrawę posypać posiekaną pietruszką. Podawać w tym samym naczyniu, w którym była zapiekana. Jako dodatek podać zieloną sałatę

św. Stanisława i św. Kazimierza

CREDIT UNION

KONTA DZIENNE (DAILY INTEREST ACCOUNT)

Interesujące dla operujących pieniędzmi na bieżąco

- Procent kalkulowany dziennie
- Płacony z końcem miesiąca
- Korzystna stopa procentowa
- Dla emerytów w ramach programu 60- o 0,5% wyższa stopa procentowa

PYTAJ O KONTA DZIENNE WE WSZYSTKICH ODDZIAŁACH TWOJEJ CREDIT UNION

220 Roncesvalles Ave
tel 537-2181
12 Denison Ave
tel 863-0996

2987 Bloor Str. W
tel 236-1225
4260 Cowthra Rd
tel 848-4303

ROSIEWICZ U NAS

Jeden z najznakomitszych polskich piosenkarzy estradowych, wykonawca wielu znanych i lubianych przebojów znowu na kontynencie amerykańskim!

KALENDARZYK WYSTĘPÓW

HAMILTON - 21 marca godz 8 00 p m Scott Park Auditorium 1055 King St E

TORONTO - 22 marca, godz 5 00 p m i 8 00 p m 23 marca, godz 2 00 p m West Toronto Secondary School 330 Lansdowne Ave

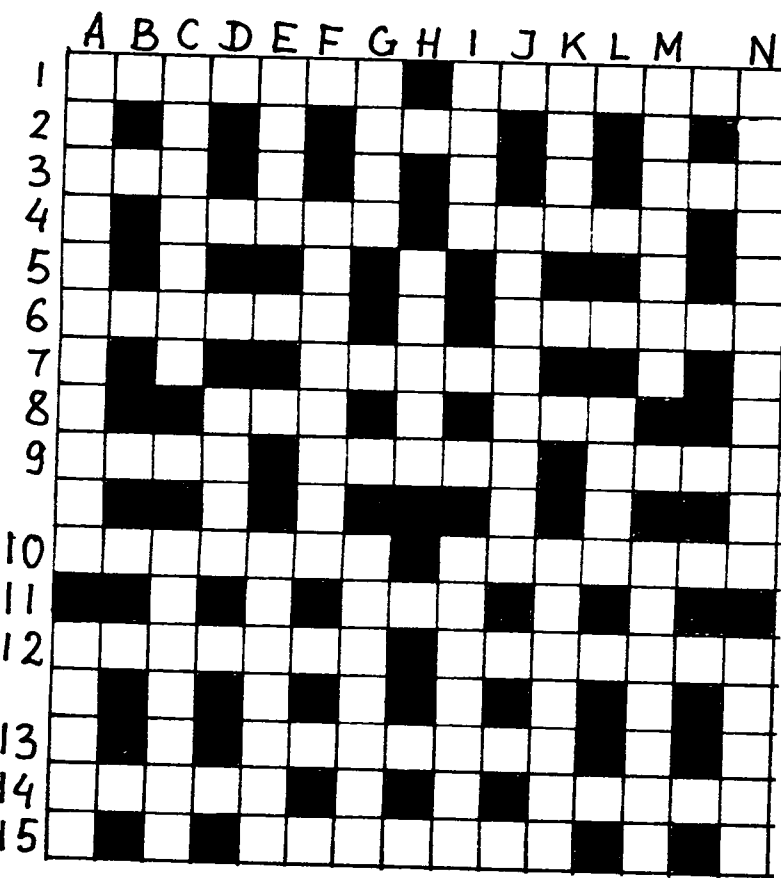
OSHAWA - 24 marca godz 8 00 Polish Veterans Association im Gen W Sikorskiego 1551 Stevenson Rd N

ST CATHERINES - 23 kwietnia, niedziela, godz 7 30, Sala Polsko-Kanadyjskiego Legionu, 292 Wine Str N

BILETY

SOLARSKI PHARMACY, 149 Roncesvalles Ave
„GŁOS POLSKI”, 390 Roncesvalles Ave Tel 533-1623
Rezerwacja telefoniczna 920-6078

KRZYŻÓWKA ECHA 178

POZIOMO,

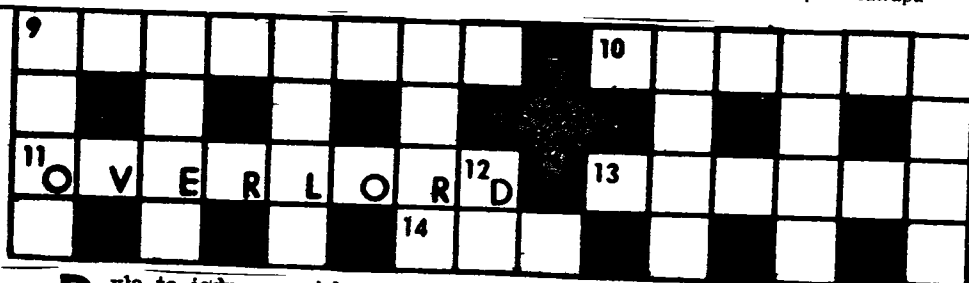
- 1-A stan w USA
- 1 I rozjemca
- 2 G aktor pantomimy
- 3 A zwierzynek
- 3-M gatunek piwa
- 4-C model król
- 4-I miasto w Polsce
- 6-A indyjskie rzeźby kultowe
- 6-J krótkie wiosła
- 7-F w kuligu
- 8 D stoja w pasiece
- 8-J zagubiony w "białym wierszu"
- 9 A powstała 1948 Monopartia Zjazdów i Slalomów
- 9 F "zawarte" w Sierpniu 1980
- 9-L brat Mojżesza

- 10-A płyty papieru
- 10-I chłoscze wady i przywary
- 11-G ptak padlinożerny
- 12 A latorosł
- 12 I dawna nazwa atramentu
- 13-E dzikie konie mazurskie
- 14-A malarz i drzeworytnik niemiecki XVI wieku
- 14-K ilosc np pieniędzy
- 15 E kłatwa kościelna

- 1 M srodek komunikacji miejskiej
- 1 N rękodzielnik
- 4-F Ulisses
- 4-J cos na przeziębienie
- 5 H bankowe
- 8 D jeden z języków Pakistanu
- 8 L typ gleb z osadów rzecznych
- 10-C pulpit wykładowcy lub ksiół diecezjalny
- 10-E jedna z wysp Indonezji
- 10-G zbrojna lub honorowa asysta
- 10-I krzywe płaskie przypominające rozkręcone sprężyny zegara
- 10-K umiejętnosc używania rozporządzalnych sił wojsk
- 10-M wyspa w pobliżu Madagaskaru terytorium zamorskie Francji
- 12 A sławne muzeum w Madrycie
- 12 N despota satrapa

PIONOWO

- 1-A cos dla odludka
- 1 C prozelita
- 1 E jeden z Trzech Muszkieterów
- 1 G konczy modlitwę
- 1 I Kupidyn
- 1 K płytkie miejsce przeprawy

B yła to jedna z najslyniejszych krzyżówek świata i choć trudno w to uwierzyć, mogła pojawić się w Normandii. Trzeba pamiętać, że od wybuchu II wojny światowej w wielu krajach istniał zakaz publikowania krzyżówek w gazetach. Ciężkie straty wojenne rodziły psychozę szpiegostwa, a wraz z nią chorobliwą wprost podejrzliwość. W krzyżówkach dopatrywano się możliwości przekazywania wrogowi zaszyfrowanych informacji. Wtedy właśnie wydarzyła się niezwykła przygoda w londyńskim „Daily Telegraph”

Tak dawno oczekiwane lądowanie aliantów we Francji miało się nareszcie spełnić. Przygotowania były w pełni. Kryptonimy dotyczące tej operacji należały do najbardziej strzeżonych tajemnic wojskowych. Plan inwazji nosił tajną nazwę OVERLORD, operację morską nazwano NEPTUNE. Do lądowania desantów amerykańskich wybrano dwa wybrzeża normandzkie, zaszyfrowane jako OMAHA i UTAH. Sztuczne porty, jakie miały powstać dla przeprowadzenia sprawniej realizacji wojennych planów, określono nazwą MULBERRY. I nagle służba bezpieczeństwa aliantów postawiona została w stan alarmu. 3 maja 1944 „Daily Telegraph” zamieścił rozwiązanie krzy-

żówki nr 5775, w której pośród innych haseł znajdowało się również słowo UTAH. Już wkrótce, bo 25 maja, krzyżówka w tej samej gazecie zawierała hasło OMAHA. Redakcję „Daily Telegraph” otoczono dyskretną obserwacją. Ale na jutro w krzyżówce zuchwale pojawiło się hasło NEPTUNE. Tego było już za wiele nawet dla flagmatycznych Anglików podjęto decyzję unieszkodliwienia szpiega. 31 maja tego roku znalazł się w krzyżówce wyraz MULBERRY, zaś w gazecie z datą 2 czerwca, a więc na cztery dni przed dniem inwazji w codziennej krzyżówce figurował główny kryptonim lądowania OVERLORD

Autor krzyżówek już od kilku dni śledzony był przez agentów kontrwywiadu. Tego czerwcowego dnia, Leonard Sidney Dave, kierownik szkoły w Leatherhead, wracając do domu po spacerze z psem, stanął zdumiony przed obliczem dwóch groźnych agentów kontrwywiadu angielskiego. Długo trwały badania, póki nie stwierdzono, że poczciwy amator krzyżówek nie miał żadnych kontaktów z osobami znającymi kryptonimy i termin inwazji. Hasła w krzyżówkach zostały umieszczone przez niego przypadkowo, był to po prostu niesłychany zbieg okoliczności.

horoskop 13.III. - 19.III.

BARAN

W wyniku zamieszania może zostać obsadzony w roli (wbrew własnemu predykcjom) Spróbuj protestować. Nie zawiedziesz się na By ale unikaj Koziorozca. W którym od rana będzie miło działa niedziela. Liczba 9

BLIZNIĘTA

Masz wrażenie, że niektóre sprawy do słownie wymykają Ci się z rąk. Na szczęście stan bezwładu szybko minie. Zorganizuj energię i skuteczną akcję ku pomocy przyjaciół. Natomiast w pracy nastroje konfliktowe. To właśnie Ty potrafisz załagodzić spory nie dopuszczając do wybuchu. Twój znak drugi Blizniak Unikaj Strzelca. Dzień na który czekasz od dawna, ponieważ wszystko będzie szło jak po masle. Liczba 3

LEW

Skomplikowane sercowe obrachunki. Spory sprzeczki i pretensje. Uwaga: że najbliższa osoba zawiodła Twoje zaufanie i nie dajesz jej szans na poprawę. Drastyczne decyzje podejmowane pod wpływem impulsu. Myślisz o zerwaniu? Gdy zapadnie słowo rzeń. W pracy spiętrzenie obowiązków. Burzliwe wydarzenia życia prywatnego niekorzystnie odbijają się na Twojej dyspozycyjności i obiektywności w pracy. Znak ważny: Baran unikaj Raka. Dzień piątek. Liczba 2

WAGA

W wyniku przedziwnego splotu okoliczności wszystkie gmatwa się i komplikuje. Czas przecieka między palcami. Szybko się zmęczysz i wycofujesz w pół drogi. W pracy dodatkowe obciążenia. Prawdopodobnie trzeba będzie wziąć na swoje barki część cudzych obowiązków. Musisz zacisnąć zęby, ponieważ nie ma innego wyjścia. Pod koniec tygodnia przypadkowo serdeczne spotkanie z długo nie widzianą a niedługo bliską osobą. Znak Ci najprzyjemniejszy w nadchodzącym tygodniu: Waga, unikaj Lwa. Dzień miły: niedziela. Liczba 7

STRZELEC

Cały tydzień pod wrażeniem nowej naprawde frapującej znajomości. A więc pierzchnie spokój. Teraz wszystko będziesz planować pod kątem przypadkowych spotkań. Rodzi się nadzieja? Nie bój się, nie jesteś bez szans. Stac Cię na wartościową inwestycję uczuć. Również w działaniach zawodowych wysoka temperatura. Twórcze dyskusje. Potrafisz skupić wokół siebie osoby, które myślą i pracują podobnie jak Ty. A przede wszystkim lubią chodzić nieprzetartymi ścieżkami. Fascynuje Cię Lew? Unikaj Byka. Dzień piątek, liczba - 5

WODNIK

Nie jeden Wodnik odetchnie z ulgą po zasnieniu sporego niebezpieczeństwa (w życiu prywatnym). Teraz docenisz spokój i miły relaksujący rytm codzienności. Sympatycznie niespodzianki ze strony dzieci? W pracy koleżdy namawiają Cię do udziału w ambitnej smiało zakrojonej akcji (w ramach zajęć ponadobowiązkowych). Nie wahaj się, ponieważ nie wątpię, że gra warta jest świeczki. A więc nuty rywalizacji, wzajemny doping. Najlepszy sojusznik spod znaku Ryb, unikaj Byka. Dzień wtorek, liczba - 4

K

Ważny tydzień dla spraw sercowych. Nareszcie po długim rozstrzygnięciu. Najbliższa osoba dzielnie Ci pomoże we wszystkich podjętych działaniach. Cię pełnym zapałem. I choć trudno unikaj sprawdzianu wierności i lojalności. Wiele wskazuje na to, że rezultacie umocnisz własną pozycję. W pracy normalny tempo. Sporo satysfakcji. Wiele plan pod hasłem solidarności i odpowiedzialności. Najważniejszy jest Wodnik, unikaj Koziorozca. Dzień szczęśliwy: wtorek. Liczba 8

RAK

Sympatyczny tydzień. Barwne przeżycia. Nowe atrakcyjne znajomości, które wyraznie Ci imponują. W połowie tygodnia niezapowiedziany przyjazd miłych i niekiedy potliwych gości. Wspólne plany wakacyjne związane z wielką podróżą? Tak, nie ma żadnych przeciwwskazań. Nie bój się formально-urzędowego toru przeszkód. W pracy dobre noty. Wszystko na swoim miejscu. Trzymaj z Lewem, unikaj osób spod znaku Blizniąt. Dzień w którym spotka Cię coś miłego: środa. Liczba 8

PANNA

Przygnębiające uczucie rozczarowania. Wiesz, że zmarł nowaleś swą wielką szansę (prawdopodobnie sprzyjające okoliczności nieprędko się powtórzą). A więc niezadowolone i podenerwowane. W pracy pedantyczny stosunek do każdego zadania. Panny na stanowiskach kierowniczych mocno dokuczają podwładnym swoją postawą i bardzo wysokimi wskaźnikami wymagan. Niekiedy jest to niestety akcja pieczołowitego dzielenia włosa na czworo. Najważniejsza jest druga Panna, ale unikaj Wodnika. Dzień sympatyczny: sobota. Liczba 7

SKORPION

Przyływ fali energii i entuzjazmu. Zna komita pora rozpoczęcia walki z wszelkimi nalogami lub walki z nadwagą. W domu rośnie Twój autoritet. Potrafisz sprytnie i sprawnie rozstrzygnąć skomplikowany spór. W pracy nowe niebanalne inicjatywy. Oby starczyło Ci sił na skompletowanie zespołu ludzi operatywnych działających z polem i wyobraźnią. Znak przychylny: Strzelec. Unikaj Barana. Dzień który niełatwo puszczysz w niepamięć: wtorek. Liczba 6

KOZIOROŻEC

Intrygujące prądy w sferze uczuć. Husta wka nastrojów i powodzenia. Najpierw mocno wierzysz w swoją szczęśliwą gwiazdę i jesteś pewien własnych racji, a później zwątpienie rozczarowanie i niechęć. W pracy spór. Nie chcesz ustąpić nawet na krok. Zaperzasz się w dyskusjach. Wyraźnie działa Ci na nerwy wielki przeciwnik. Nie możesz pogodzić się z tym, że wszystko idzie mu jak z płatka. Liczy się Ryba, unikaj Lwa. Dzień sympatyczny: środa. Liczba 3

RYBY

Początkowo entuzjastyczny stosunek do całego świata. Roboty dosłownie pali Ci się w rękach. Później jeden mały, ale dość przykry incydent wprawi Cię w zakłopotanie. Poróżnisz się z bliską osobą i to wbrew własnemu intencjom. W pracy interesujący etap. Nowe przedsięwzięcia. Ale musisz cały czas trzymać rękę na pulsie, ponieważ ktoś zechce bezpardonowo zająć Twoje miejsce. Sprzyja Ci Wodnik, unikaj Koziorozca. Dzień bardzo sympatyczny: poniedziałek, liczba - 8

ARNOLD PENK

PRZEDSTAWICIEL Addison on Bay Limited

DZIĘKUJE

WSZYSTKIM KLIENTOM

Dzięki Wam i zaufaniu do mnie nadal jestem liderem sprzedaży, jak również w liczbie udzielonych pożyczek w Toronto i okolicy

WYPRZEDAŻ samochodów General Motor z 8,9% pożyczką

na niektóre samochody i z 500-dolarowym zwrotem fabrycznym na niektóre modele.

● Szeroki wybór nowych i używanych samochodów ● Nowe samochody '86 posiadają 3-letnią gwarancję, lub 60 tys km power i train, jak również 5-letnią gwarancję korozyjną ● Używane samochody mają do nabycia roczną gwarancję

PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia na poczekaniu sprzedaż, pożyczkę, ubezpieczenia (uwzględniając także zagraniczne prawo jazdy) Osobista opieka ARNOLDA PENKA w ciągu całego okresu posiadania auta ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i udzielaniu pożyczek Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków, a także znany jest jako społecznik Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć z kim nawiązać tak poważną transakcję ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako "SENIOR MASTER SALESMAN" Czy jeszcze ktoś może to zaoferować? Zanim podpiszecie gdziekolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u PENKA

Po wszelkie informacje proszę dzwonić 964 - 3211 lub do domu o każdej porze 731 - 0757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont. (przy College Str)

UWAGA !!!

Msza św. za Ojczyznę

wyjątkowo w niedzielę Wielkanocy odprawiona będzie o godz 12-ej w południe w kościele św. Teresy, na Lakeshore Blvd West - rog 10th Street Parking bez ograniczeń przy fabryce Goodyear Prosimy o jak najliczniejsze przybycie

Duchowienstwo Rz Kat
i Komitet Organizacyjny

Nowy punkt sprzedaży Echa Tygodnia 263 DIXON RD.

SPOŁDZIELCZA KASA OSZCZĘDNOŚCI
I POŻYCZEK KOŁA SPK NR 20
uprzejmie zawiadamiamy, że

33 ROCZNE WALNE ZEBRANIE

Członków naszej Kasy odbędzie się dnia
16 marca 1986 r (niedziela) o godz 3 po poł.
w domu SPK - 206 Beverley Str

Prosimy o liczny udział
ZARZĄD KASY

KAZIUK WILEŃSKI !

Federacja Polek w Kanadzie, Ogniwu Nr 1, serdecznie zaprasza całą Polonię na tradycyjny kiermasz "Kaziuk Wileński" w sobotę, 15 MARCA, od godz 12 do 5 po poł, w Dolnej Sali Credit Union, 220 Roncesvalles, Toronto

"Wszystko się tam dostanie, paciorków i wszelkie ubranie Przyszedszy i zobaczywszy cukrowych sercow nakupiwszy, flaków, koldunów najprawdziwszych Na zdrowie wypijwszy!
My zakropić czymś damy
Więc ZAPRASZAMY! CZEKAMY!

177 17

BEZPŁATNY KURS ANGIELSKIEGO DLA DOROSŁYCH

■ W kościele św. Stanisława, przy Denison Av (Queen St W i Bathurst) Wejście 17 Wolseley St

■ Zajęcia codziennie, od poniedziałku do piątku, w godz 9 00 - 14 30

● Dogodny dojazd metrem do stacji Bathurst lub tramwajami 507 i 501 ● Informacje 626 - 3694

177 188

KOMUNIKAT

Bezpłatny wieczorowy kurs angielskiego - szkoła św. Marka ● 47 Cloverhill Rd (Park Lawn i Berry Rd)

Wtorki i czwartki 7 30 - 21 30
Zapraszamy zaawansowanych i mniej zaawansowanych
Informacje 626 - 3694

177 180

RENOWACJE MIESZKAN, malowanie, tapetowanie Plaster

Prace wewnętrzne i zewnętrzne
15 lat doświadczenia
zawodowego

ANDRZEJ, tel 265-5138

178 190

Komis PLUS

121 Roncesvalles Ave
OGŁASZA

ze względu z likwidacją sklepu prowadzi wysprzedaż posiadanych artykułów po niezwykle atrakcyjnych cenach, np naturalne futro od \$25

ZAPRASZAMY
w godz od 10 rano 6 po poł

POSZUKUJĘ syna Jozefa WISNIEWSKIEGO, lat 36, absolwenta Wydziału Prawa U W zamieszkałego 1978-80 w RFN, następnie w Toronto Wiadomości kierować Władysława Wisniewska, ul Grabiszyńska 164 m 4, Wrocław

175 178

MATRYMONIALNE

DZIEWCZYNO! Jeśli masz lat 23-30 i myślisz poważnie o życiu we dwoje, odezwij się! Moze jestem tym kogo szukasz, dlatego nie trac okazji i napisz Twój status jest mi obojętny Listy kierować na adres 174 Maria St Toronto, M6P 1W4, Ont - dla J P

xxx

KAWALER lat 24 193 cm wzrostu oraz 86 kg wagi brązowe oczy i ciemne włosy wykształcenie średnie zawodowe bez nałogów katolik POZNA panią w wieku 20-30 lat która gotowa jest założyć szczęśliwą rodzinę bazującą na ciepłym ognisku rodzinnego Oferty proszę kierować na adres redakcji E T - dla J S

Biurowo Matrymonialne

"SUNSHINE"

Duży wybór ofert od Pan z Polski

Wysyłamy bezpłatnie fotokatalogi i informatory
PISZCIE DO NAS
Box 339, Station D, Scarborough, Ontario, M1R 5B8

J&L SULMIERSKI and ASSOC

INCOME TAX

10% ulgi na 10-lecie firmy
dla czytelników Echa Tygodnia

Największa polska firma

podatkowa "TAXTRONIX" gwarantuje

- Ujęcie wszystkich możliwych ulg podatkowych
- Konkurencyjne ceny obsługi
- Bezbłędne, natychmiastowe wyniki na komputerze
- Fachową pomoc w prostych (T4) i skomplikowanych (business) przypadkach
- Dogodne lokalizacje otwarte codziennie 10am - 6pm

Advance Real Estate - 1055 Bloor St W
Garczynska Travel - 163 Roncesvalles Ave

2290 Bloor St W (przy Runnymede)
GŁÓWNA 769 - 4558

185

KATOLICKI WYDZIAŁ
OSWIATY

METROPOLITAN SEPARATE
SCHOOL BOARD

ZAPRASZA NA

BEZPŁATNY KURS JĘZYKA ANGIELSKIEGO

DLA DOROSŁYCH
DLA POZATKUJĄCYCH I ZAAWANSOWANYCH
ORGANIZOWANY PRZY

ST MARY'S (Polish) R C CHURCH

ADRES 1996 DAVENPORT ROAD

OD PON DO PIĄTKU W GODZ OD 9:00 DO 2:30
ZAPEWNIAMY OPIEKĘ NAD DZIEĆMI

Po dalsze informacje proszę dzwonić

767 - 9089

Dojazd autobusem 41 od stacji Lansdowne

173 178

POLSKIE PROGRAMY TELEWIZYJNE I RADIOWE

"PANI JADWIGA"

Soboty od godz 1 2 po poł CHWO fala AM 1250 Oakville

POLSKI PROGRAM MUZYCZNY

Niedziele od godz 6 do 7 wiecz CKWR fala FM 98.7 Kitchener Koncert życzeń polskie piosenki i prelekcja ks Korneliana Jan Zuk Kitchener (519) 579 3615

POLSKA FALA

Soboty od 2 4 po poł CFMB Radio Montreal 35 York St West mount Montreal Que H3Z 2Z5 Tel (514) 483 2362

"BIAŁY ORZEŁ"

Niedziele od godz 5 30 6 30 wiecz Na fali 620 AM CFCL Timmins Paweł Rycaj 340 Ross E Tel (705) 264 8765

POLISH HOUR

Niedziele 8 rano na fali CISD-FM fala 94 Polski program radiowy w Thunder Bay

KORPANTY'S POLONIA

Od poniedziałku do piątku włącznie od godz 1 2 po poł Fala 1270 Buffalo Tel 892 4267

NOWE ŻYCIE W CHRYSZTUSIE

Soboty od godz 3 do 6 wiecz CKER fala 1480 Wiadomości z Polski i ze świata piosenki ciekawoski R Makowski i F Zalewski 9316 67th Ave Edmonton Alta T6E 0N5

POLSKI PROGRAM RADIOWY W VANCOUVER

Niedziele od godz 2 30 do 3 30 CJVB fala 1470 Wiadomości z Polski Kanady i świata komentarze wywiady ogłoszenia i komunikaty polonijne koncert życzeń oraz ogłoszenia handlowe Jerzy Kusmider P O Box 58262 Stan L Vancouver B C V2P 6E3 Tel (604) 327 6892

PROGRAM TELEWIZYJNY "POLONIA REVIEW"

Na terenie całego Toronto w każdy piątek o godz 9 30 wiecz w dzielnicy Parkdale srody 7 wiecz piątki 9 30 i soboty 3 30 Jest programem telewizyjnym Polonii przedstawiającym wiadomości z Polski ciekawych ludzi informacje o ważnych do tyżących Polonii sprawach

PROGRAM RADIOWY "ECHO OJCZYZNY"

Od poniedziałku do piątku na fali CHIN FM 100 w godz od 10 30 do 11 30 rano Program prowadzi KAROLINA KESIK W programie koncert życzeń, wiadomości polonijne i z Polski interesujące wywiady, komentarze, muzyka dla wszystkich 637 College St, Toronto, Ont M6G 1B6, tel 531-9991, dom 247-9755

HUMBERVIEW INSURANCE

337 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-4647

Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę

THE FUTURE BAKERY

NAJLEPSZY W MIEŚCIE SWIEZY CHLEB
Dostarczamy do sklepów i domów
739 Queen St W - Toronto, Ont.
TEL. 368-4235

ONTARIO BREAD Co.Ltd.

178 Ossington Ave Toronto
TEL 532-4929

NAJPOPULARNIEJSZY PYSZNY SWIEZY CHLEB
DO NABYCIA W NAJLEPSZYCH SKLEPACH
W TORONTO I W ONTARIO

NEW CENTRAL MEAT DELICATESSEN

TEL 531-4861
323 Roncesvalles Ave
PIOTR MAZURKIEWICZ
Posiadamy smaczne wyroby mięsne i wędliniarskie wytwarzane według najstarszych staropolskich przepisów, szynki, boczek, balerony, kabanosy oraz wiele innych artykułów spożywczych importowanych z Polski i Europy

Superior Sausage Co.

1004 DUNDAS St W
TEL 531-8422
KONKURENCYJNE CENY!
WĘDZONE NA MIEJSCU
SŁYNNY NA CAŁE TORONTO I ONTARIO
POLSKIE KIEŁBASY
Szynki kabanosy wędliny mięsa
rozne delikatesy

ZAKŁAD KOSMETYCZNY

- Pielęgnacja twarzy rąk i stóp
- Usuwanie zbędnego owłosienia
- Specjalistyczna aparatura
- Jakosciowe kosmetyki
- Wizyty prosimy zamawiać telefonicznie

2198 Bloor St W
TEL 766-1867

QUALITY AUTO SERVICE BODY SHOP

WOJTEK GRABOWSKI
Blacharstwo lakiernictwo i wszelkie naprawy samochodow
SZYBKO SOLIDNIE
Zabezpieczenie antykorozyjne
931 A Weston Rd (kolo Black Creek)
TEL 763-2618 warsztat
249-9791 dom
Czynny rowniez w sobote

SAVE-O-WAY BIURO PODRÓŻY I PACZKI DO POLSKI

Po rezerwacji i informacji proszę dzwonic
(416) 532-3042, 532-3794
OVERSEAS SERVICES
331 Roncesvalles Ave, Toronto

ANDRE'S PHOTO

Zdjęcia ślubne, chrzty, portrety dzieci i rodzinne
A SLIWKA
233-6550
Niskie ceny, fachowa obsługa

ROWLAND MERCURY FORD

POZYCZKA 9 9 %
KLIMATYZACJA BEZPŁATNA
w niektórych modelach samochodów
Dalsze informacje
TERESA BEDNAREK
Toronto, 1800 O'Connor Dr
TEL 759-4422

MIRAPOL Air Transit Co.

TORONTO - MONTREAL - TORONTO
Kazdego wtorku i piatku
Superluksusowy minibus
Rezerwacje odlotow, pomoc w odprawie bagazy
Sezonowa obnizka kosztow
TELEFONUJ Tadeusz
275-7747 i 239-9411

APPLIANCE CLINIC CO

oferuje naprawę lodowek, pralek su szarek piecow elektrycznych i automatyicznych zmywarek do naczyn
• Zniżka dla rencistów • Gwarancja na 1 rok • Obsługa 7 dni w tygodniu
• Dzwonic całą dobę
TEL TORONTO 261-7619
Kupuje i sprzedaje w/w sprzęt używany

CANADA'S LARGEST FORD CAR DEALER

TOTAL FORD

- Duzy wybor uzywanych samochodow
- Dogodne pozyczki
- Samochody dostawcze i mikrobusy
- Otwarte w kazda sobote oraz dwie medzile w miesiacu
- Specjalne ogloszenia w Toronto Star

DALSZE INFORMACJE
ROMAN GORSKI
TEL (416) 781-5531
2401 DUFFERIN STREET
(100 m na polnoc od Eglinton)

PIAST PACZKI DO POLSKI

Owoce cytrusowe TYLKO \$ 2 40 za kg
Ponadto express morski i paczki lotnicze
1570 Bloor St W, Toronto
TEL 531-8786

Campanale

REAL ESTATE LTD., Realtor
KUPNO I SPRZEDAZ wszelkiego rodzaju nieruchomosci na terenie Ottawy i okolic
Z JAN CHMIELA
1169 Bank St OTTAWA, ONT
TEL 236-5854, d 232-2501

SAFETY

AUTO REPAIRS

WIESLAW SOKOLOWSKI
3005 Bloor St W, Etobicoke
TEL 231-6996
Swiadcymy uslugi w zakresie mechaniki samochodowej wszystkich marek oraz wydajemy zaswiadczenia potrzebne do rejestracji samochodow
SZYBKO I SOLIDNIE

TP & ASSOCIATES Ltd

Niezależni specjaliści w zakresie ubezpieczeń (Life Insurance) RRSP oraz funduszy inwestycyjnych

PRZESZŁO \$20 NA GODZINĘ

zarabia wykwalifikowany spawacz
SWIADECTWO SPAWACZA W 5 TYGODNI można uzyskać w Institute of Technical Trades, który szkoli specjalistów już 25 lat
• nowoczesne urządzenia • rysunek techniczny • kursy dzienne wieczorowe sobotnie i na zmiany • dogodnie opłaty tygodniowe
734 KIPLING Ave TORONTO
TEL 255-2369
po godzinach TEL 536-0008
Informacji udziela MARK NIEMCZAK

FINANCIAL PLANNING REVIEW

ANDRZEJ SLEDZ
1 Yorkdale Rd Suite 406
TORONTO, Ont M6A 3A1
TEL 787-1612, d 624-5411

ADAM'S SHOE REPAIR

3096 Dundas St W (na zachod od Quebec po prawej stronie)
TEL 767-5966
Solidnie szybko i fachowo wykonujemy reperacje wszelkiego typu i rodzaju obuwy oraz ręcznych torb
Wymiana podeszew obcasow suwakow i uszytych stalowych • Poprawne dopasowanie wysokosci obcasa do sklonu obuwy • Zważanie i skracanie cholew • Odnawianie • Zmiana koloru • Renowacja i czyszczenie wyrobow ze skor zamieszow i welurowych • Specjalizujemy się w reperaturze obuwy przesywanu-dublowanego i ortopedycznego
Od poniedzialku do piatku od godz 9 do 6 30, sobota od 9 do 5

HOMETARIO REAL ESTATE LTD & INSURANCE BROKERS Ltd

- KUPNO I SPRZEDAZ NIERUCHOMOŚCI WSZELKIEGO RODZAJU
- UBEZPIECZENIA NA SAMOCHODY - OD OGNIA - KRAZDZIEZY I INNE

171 Roncesvalles Ave Toronto
TEL 531-3506

Fryzjerka z Wrocławia "WIKTORIA"

z wieloletnią praktyką w kraju i za granicą, 3-krotna zdobywczyni pierwszych miejsc w międzynarodowych i krajowych konkursach fryzjerskich poleca swe usługi po cenach umiarkowanych w zakładzie
IZYS Beauty Salon
16 Roncesvalles Ave, Toronto
TEL 532-1715

RENEWAL Construction and Renovation

Instalacje elektryczne renowacje łazienek kuchni wykładziny kafelki wykarczanie piwnic Bezpłatna wycena
TEL 249-5212 lub 742-1302

POLSKA KSIĘGARNIA WYSYŁKOWA

POSIADA słowniki francuskie angielskie techniczne i inne książki do nauki języków kulturalne młodzieżowe bajki religijne karty świąteczne
MONTREAL, P Q P Box - 647
N D G H4A 3R1 Canada
TEL (514) 489-0396

SPRING CARPET CLEANING

Czyszczenie dywanow i mebli tapicerskich
SPECJALNE OKAZYJNE CENY PRZED ŚWIĘTAMI
Pracę wykonują fachowcy, Pełne gwarancje
Toronto, TEL 421-3960

BISTRO EUROPE

Jedna z najlepszych małych restauracji w Toronto (wLazety Toronto Sun)
• Europejska atmosfera • Znakomite miejsce na spotkanie • Cos na ząb
2390 Bloor West
Toronto, Ont M6S 1P5
TEL (416) 767-0848

J P CONSTRUCTION COMPANY

GENERAL CONTRACTOR
WYKONUJEMY ROBOTY BETONIARSKIE KŁADZENIE ASFALTU PRACI MURARSKIE I WYKOPY Instalujemy aluminiowe okna i siting Wycena bezpłatna
Plany i zezwolenia wykonuje architekt
TEL 252-8492

M-C DAIRY co.Ltd. PRODUCTS

Dostarczamy wszystkie znane produkty mleczne do każdego sklepu w Toronto Wyrabiamy kwasną smietanę yogourt huslanke sery biale i topione
ZADAJCIE NASZYCH WYROBOW W SWOICH SKLEPACH
Godziny otwarcia: 7:00 do 4:00
212 Mavety St Tel 766-6711

TOLA'S GIFT & DELICATESSEN

167 Roncesvalles Avenue
Toronto, Ontario
TEL. 534-2231

KOMIS

139 Roncesvalles Ave
TEL 534-9362
Posiadamy w duzym wyborze
• wyroby rzemiosla artystycznego i rękodzielnictwa • kostiumy ludowe • bogatą galerię krysztalow • bursztyny • biżuterię artystyczną srebro • polski fajans z Wloclawka i porcelanę
ZAPRASZAMY DO NASZEGO SKLEPU SZTUKI LUDOWEJ

ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

ANKA & PETER
2374 Bloor Str W Toronto
TEL 769-4488
Zdjęcia i portrety na rozne okazje

PRZEPROWADZKI BLISKIE I DALEKIE

oraz wszelkie przewozy towarow Umiarkowane ceny
Solidna i szybka obsługa
TORONTO, Tel 691-3161
JANUSZ

jolanta interiors FIRMA

specjalizująca się w architekturze wnętrz udzieli Ci porady jak urządzać gustownie i wygodnie Twoje mieszkanie lub dom
Sprzedajemy nowoczesne zastony okienne i z w VERTICAL HORIZONTAL BLINDS po bardzo dogodnych cenach Szeroki asortyment prezentow na kazda okazje
2368 BLOOR Str W TORONTO ONT
TEL 762 9638

UNAS MOŻESZ ZAŁATWIC

prenumeratę miesięczników "BURDA", "NEUE MODE" i innych Cena do \$ 60 rocznie
Przyjmujemy zakłady TOITO w RFN typowanie wraz z opłatą \$ 1 za zakład
Należy przelać do wtorku na adres
Box 524
STN "T" TORONTO
M4C 5L6
Szczegóły w zwrotnych poswiadczeniach nadania

COPERNICUS MEAT PRODUCTS

79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054
Posiadamy swieze mieso wykrojone na zyczenie Szynki boczki balerony kielbasy na sposob polski oraz wiele innych wędlin i delikatesow ogorki kiszone kapuste z beczi sledge pierogi
T S PAKULSKI

KARL'S BUTCHER & GROCERY

Własciciel Karol Jarzabek
Posiadamy na skladzie zawsze swieze mieso, wędliny własnego wyrobu smaczne i swieze oraz importowane z Polski i Europy artykuły spozywczę
105 Roncesvalle Ave Toronto
TEL 531-1622

DOSKONALE WYROBY MIĘSNE I WĘDLINIARSKIE

Sprzedaz detaliczna i hurtowa - dostarczamy do sklepow
Ceny konkurencyjne
PACIFIC WHOLESALE MEATS LTD
JERZY ZOFNIAK i STEFAN PAKUS
2986 DUNDAS ST W Toronto
TEL 767-0000
Sprzedaz detaliczna tylko w czwartki piatki i soboty

ONTARIO MEAT PRODUCTS LTD.

783 Queen St W TEL 364-7720
157 Roncesvalles Ave
TEL 535-4648
NAJWYŻSZA JAKOSC!
KONKURENCYJNE CENY!
Swieze mieso sery pieczywo w bogatym wyborze
Europejskie wyroby delikatesowe
DOSTARCZAMY DO DOMOW
NA SPECJALNE OKAZJE WEDLUG CEN HURTOWYCH

Polski sklep w Scarborough LA GROTTA DELI

polskie kiełbasy, wędliny, mięsa, sledge, swieze pieczywo - Future i Universal Bakery
CENY NISKIE
TEL 265-6714